

Alles stroomt, niets blijft hetzelfde

Cultuurvisie Maassluis 2015-2020

16 september 2015

Inhoud

Voorwoord	4
Inleiding	5
Alles stroomt, niets blijft hetzelfde – Cultuurvisie Maassluis 2015-2020	9
Uitvoeringsprogramma	
Thema 1: Aantrekkelijk wonen, werken en leven in Maassluis	14
Thema 2: Maatschappelijke rol van kunst en cultuur in Maassluis	20
Thema 3: Cultuurparticipatie van kinderen en jongeren	26
Financiële paragraaf	34
Slotparagraaf	36
Bijlagen:	
Bijlage 1 Deelnemers traject Cultuurvisie	39
Bijlage 2 Begrippen	
Cultuurmakelaar	46
Combinatiefunctionaris	48
Community art	49

Voorwoord.

Op zaterdag 13 september 2014 zat ik aan een keukentafel in een hoekje van Theater Koningshof. Op de tafel koffie, kopjes en koekjes. Aan die tafel heb ik met veel mensen gepraat over de cultuur in Maassluis. Een enkele keer ging het gesprek over hang naar het verleden of over geknakte ambities. Maar er kwamen vooral ideeën over die keukentafel. Intussen liepen in en rond Koningshof mensen rond die bezoekers van het Weekend van de Cultuur naar hun ideeën vroegen.

Die dag was een van de pijlers waarop deze Cultuurvisie is gebouwd. Niet bedacht achter een bureau of in een vergaderzaal, maar samen met, en in de stad. Natuurlijk hebben we ook rekening gehouden met de afspraken die er zijn gemaakt in het coalitieakkoord. Daarbij gaat het onder meer om een breed aanbod van voorzieningen en accommodaties, uitbreiding van het beleid, aandacht voor amateurkunstbeoefening, nog aantrekkelijker maken van het historisch centrum, verfraaiing van de buitenruimte en extra aandacht voor kunst en cultuur in het primair onderwijs. Dat laatste vinden we dermate belangrijk dat we daaraan een van de hoofdthema's van deze Cultuurvisie hebben gekoppeld.

Cultuur is van en voor iedereen. Uit allerlei onderzoeken blijkt dat actief of passief bezig zijn met cultuur – en dat dan breed opgevat – goed is voor mensen. Het stimuleert allerlei hersenfuncties in positieve zin. Het belang van cultuur blijkt ook uit onze taal. Het begrip 'cultuurbaar' is algemeen bekend. Maar ooit gehoord van een 'sportbaar'? Volgens het Van Dale woordenboek staat barbaar voor 'onbeschaafd, ruw, ongevoelig mens'. Iedereen kan zelf zijn conclusies trekken.

Bijzonder aan deze Cultuurvisie is dat niet alleen het culturele veld is benaderd maar ook instellingen op terreinen als maatschappelijke zorg, toerisme, onderwijs, jeugd, het bedrijfsleven en andere. Met cultuur willen we nadrukkelijker dan voorheen verbindingen leggen en dat kan ook heel goed met deze 'nieuwe partners'. De belangrijkste uitdaging in deze Cultuurvisie ligt nu in de uitwerking ervan. Ook dat moeten we samen met 'de stad' doen. Vanuit het stadhuis kunnen we enthousiasmeren, faciliteren en ondersteunen. Maar het vormgeven van de lokale cultuur ligt bij de inwoners van Maassluis. Zowel bij organisaties en verenigingen, als bij individuele inwoners.

Hoe we dat voor ons zien staat in het uitvoeringsprogramma en is ook terug te vinden in de titel van deze Cultuurvisie: 'Alles stroomt, niets blijft hetzelfde'. Hiermee wordt verwezen naar het gedachtegoed van oude Griekse filosofen, gericht op het feit dat alles in deze wereld steeds in verandering is. Volgens de overlevering samengevat door Plato: "Men kan niet tweemaal in dezelfde rivier stappen, want het is steeds weer vers water dat u tegemoet stroomt."

Die stroom van vers water moet 'waterstad' Maassluis aanspreken. Het is die stroom die in de komende jaren zal leiden tot een boeiend en zich steeds vernieuwend en uitbreidend cultureel klimaat in onze stad. Deze Cultuurvisie moet daarvoor de bouwstenen aandragen.

Ik dank iedereen die – op welke wijze dan ook – heeft bijgedragen aan deze Cultuurvisie.

David van der Houwen
Wethouder van cultuur

Inleiding

Voor u ligt de Cultuurvisie Maassluis 2015 tot 2020 getiteld 'Alles stroomt, niets blijft hetzelfde'. Het is het resultaat van een proces waarbij inwoners van Maassluis, vertegenwoordigers van het culturele veld, gemeentelijke afdelingen, ondernemers en maatschappelijke organisaties nauw betrokken zijn geweest. Veel mensen hebben hun stem laten horen, in het Weekend van de Cultuur, tijdens het Cultuurvisiecafé, via Facebook en Twitter, bij één van de speciaal daarvoor georganiseerde verdiepingssessies of in individuele gesprekken. Daarnaast is er nog een thema-avond voor gemeenteraadsleden over dit onderwerp gehouden en heeft er nog een aparte sessie plaatsgevonden met jongeren in InBlik. Dat heeft een enorme schat aan ideeën opgeleverd die de bouwstenen zijn geweest voor deze visie.

Deze Cultuurvisie bestrijkt de periode tot 2020. De reden voor deze relatief korte periode is dat we concreet aan de slag willen gaan en daarom al te abstracte vergezichten willen vermijden. In deze visie schetsen we een ambitie die naar onze mening actueel en realistisch is. De visie spitst zich toe op drie thema's met daaronder steeds twee doelen. De doelen werken we uit in het uitvoeringsprogramma.

De Cultuurvisie is een document waarin de hoofdlijnen voor de komende jaren staan beschreven en waarbij de concrete invulling van activiteiten, met daar bijbehorende regiefuncties en rollen, gedurende de uitvoeringsfase samen met de betrokken partners zal worden vormgegeven.

Aanleiding

De culturele infrastructuur van Maassluis is in de periode 2010-2013 op een nieuwe leest geschoeid. Muziek@Maassluis werd de centrale aanbieder van muziekonderwijs, de theatervoorziening van Maassluis werd samengevoegd in de multifunctionele accommodatie Theater Koningshof, Museum Maassluis werd verzelfstandigd en met Jeugdtheaterhuis is een subsidierelatie aangegaan. Vanuit de discussie in de gemeenteraad over de toekomst van het muziekonderwijs volgde een gesprek over de gehele richting van het cultuurbeleid en het beter benutten van mogelijkheden tot samenwerking. Dat leidde tot het plan om via een interactief traject een nieuwe Cultuurvisie op te stellen. Doel was niet om van bovenaf een programma samen te stellen waarbij de gemeente aan het roer staat voor de uitvoering, maar om samen met zoveel mogelijk betrokkenen en geïnteresseerden aan een programma te werken waarbij vervolgens ook samen verantwoordelijkheid wordt genomen voor de uitvoering.

Interactief traject

In eerste instantie hebben we begin 2014 een startnotitie opgesteld op basis van verschillende bijeenkomsten met belanghebbenden. Deze notitie leverde drie thema's op waarvoor bij de deelnemers veel energie was en die van groot belang werden geacht. Het ging om:

- 1 *Aantrekkelijk wonen, werken en leven in Maassluis.*
- 2 *De maatschappelijke rol van kunst en cultuur in Maassluis.*
- 3 *Cultuurparticipatie van kinderen en jongeren.*

De startnotitie is op 10 juni 2014 vastgesteld door de gemeenteraad.

Medio augustus 2014 is de Facebookpagina Cultuurvisie Maassluis geopend en is met een Twitteraccount de aandacht gevestigd op het proces rondom de Cultuurvisie.

Facebook leverde ruim tweehonderd vrienden/contacten op, waarvan een deel met regelmaat reageerde op de geplaatste stellingen. Zo is er van gedachten gewisseld over onder meer evenementen, culturele participatie van jongeren, levendigheid in de stad en kunst in de wijk. De discussie liep vooruit op het Weekend van de Cultuur waarin op 13 september 2014 tientallen gesprekken zijn gevoerd met bezoekers over het belang van kunst en cultuur in Maassluis en aandachtspunten voor de toekomst. De wethouder had zijn eigen 'keukentafel' in Theater Koningshof en ontving daar geïnteresseerde Maassluizers. Op basis van de opbrengsten van het Weekend van de Cultuur, Facebook, individuele gesprekken en de startnotitie organiseerden we op 9 oktober 2014 het Cultuurvisiecafé in de multifunctionele accommodatie InBlik. Tachtig enthousiaste mensen, jong en oud, schoven aan bij de gesprekstafels. Aan iedere tafel werd een ander onderwerp besproken, van de rol van de amateurkunst tot het vergroten van de zichtbaarheid van kunstenaars.

De volgende stap was het nader invullen van doelstellingen: wat willen we precies gaan doen, hoe doen we dat, wie zijn er bij betrokken en hoe vinden we financiering voor de ideeën? Op 20 januari 2015 besprak de gemeenteraad in een themabijeenkomst de voortgang van de Cultuurvisie. In vier verdiepingssessies, gehouden op 26 en 27 januari 2015 in het stadhuis, werd de input voor het uitvoeringsprogramma geleverd.

In bijlage 1 noemen we de personen die inbreng hebben gehad in dit proces. We danken hen hartelijk, net als de gesprekspartners tijdens het Weekend van de Cultuur, van wie we de namen niet hebben genoteerd.

Tijdens het proces zijn verschillende **pogingen** ondernomen om daarbij vertegenwoordigers van allochtone bevolkingsgroepen te betrekken. De respons hierop was echter zeer mager. Gebleken is dat er binnen dit bevolkingsdeel wel degelijk aan cultuur wordt gedaan, maar dat de activiteiten veelal op de eigen groep zijn gericht en dat men daarmee tevreden is. Conform de werkwijze van deze Cultuurvisie is daarom de vraag of en hoe deze groep in het cultuurbeleid kan worden betrokken, niet uitgewerkt. Dat neemt niet weg dat in de uitwerkingsfase zal worden bekeken hoe allochtone bevolkingsgroepen daarbij betrokken kunnen worden.

Link met gemeentelijk beleid

Bij het opstellen van deze Cultuurvisie is aansluiting gezocht bij de van toepassing zijnde gemeentelijke prioriteiten die staan opgenomen in het 'Coalitieakkoord 2014-2018'.

In het uitvoeringsprogramma noemen we de relevante relaties.

Ook de sociale structuurvisie (2013) en de structuurvisie ruimtelijke ordening (2012) geven verschillende aanknopingspunten voor het cultuurbeleid¹. Verder ligt er de met algemene stemmen aangenomen raadsmotie 17 van 5 november 2014 waarin het college van B&W verzocht wordt om muziekonderwijs en jeugdtheater nog meer te verankeren in het primair onderwijs. Daarbij kan aansluiting worden gezocht bij nieuwe rijks gelden voor versterking van het muziekonderwijs, zodra de uitwerking duidelijk is.

Noot ¹ In de Sociale Structuurvisie is op p.27 een aantal concrete aanknopingspunten te vinden, waaronder een vergroting van deelname van jeugd aan het cultuuraanbod en het op peil houden van ledenaantallen van verenigingen.

In de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening gaat het ondermeer over het hanteren van ruimtelijke en cultuurhistorische waarden en identiteitsdragers als richtinggevend ontwerpprincipes (p.11) en het vergroten van de aantrekkelijkheid van de binnenstad, ondermeer via cultuur (p.28).

Op naar de uitvoering

De totstandkoming van deze Cultuurvisie vond plaats op een heel intensieve en interactieve wijze met de Maassluisse bevolking en diverse instellingen.

Het is zodoende geen wensenlijstje geworden maar een document waarin vertaald is waar de mogelijkheden van cultuur in de komende jaren liggen en ook met welke partners we die mogelijkheden gaan aanpakken, Het leggen van verbindingen en het samenwerken staat hierin centraal en dat geldt zowel voor binnen als buiten het stadhuis.

Het uitvoeringsprogramma dat bij deze Cultuurvisie hoort, is geen blauwdruk; niet alle details zijn ingevuld.

Het geeft wel een duidelijke richting aan en laat zien waar de kansen en de energie zitten. Het is een programma dat 'werk in uitvoering' is: het zal de komende periode samen met alle betrokkenen verder ingevuld moeten worden.

Uit de inspraakperiode is o.a. naar voren gekomen dat er veel partijen in het interactieve proces zijn betrokken en dat veel van deze partijen ook een rol gaan spelen in de uitvoering. Gemist wordt echter wie de regierollen van de in gang te zetten processen in de uitwerkingsfase ter hand gaan nemen. Hierover zullen we ons laten adviseren door de Culturele Raad Maassluis.

Hetzelfde geldt overigens voor de rollen van de deelnemers en de coördinatierollen. In de conceptvisie staan de mogelijke rollen die de verschillende partijen kunnen bekleden maar ook hierover zal in de uitvoeringsfase het overleg met de betrokken partijen en de Culturele Raad Maassluis worden aangegaan.

In dit kader zijn er wel mogelijkheden om in de subsidierelatie met de grotere instellingen accentverschuivingen te laten plaatsvinden welke ten goede komen aan de uitvoering van de Cultuurvisie.

Visie en keuzes

In een Cultuurvisie en uitvoeringsprogramma moeten keuzes gemaakt worden. We werken met een aantal thema's die de richting aangeven, en we hebben binnen deze thema's aan concretisering gewerkt.

We hebben gedurende het proces heel veel goede en uitdagende ideeën gehoord die met enthousiasme naar voren zijn gebracht. Een deel ervan is teruggekomen in dit document en een deel ervan niet.

We willen hier enkele ideeën noemen die niet zijn teruggekomen maar die naar onze mening de aandacht dienen te houden, in combinatie met aandachtspunten die regelmatig de revue passeerden tijdens dit proces:

- Een deel van de amateurverenigingen heeft het lastig: ledenaantallen lopen terug, jonge aanwas blijft uit en de vergrijsde kern houdt er binnenkort mee op. In thema 2 van deze visie besteden we er aandacht aan.

We kregen in dit traject goede suggesties over de inzet van sociale media, meer ruimte geven aan ideeën van jongeren, vaker projectmatig werken, de kansen die Maatschappelijk Verantwoord Verengien biedt (en waarvan nog lang niet alle amateurverenigingen gebruik hebben gemaakt) en de mogelijkheden van crowdfunding en projectgerichte sponsoring en subsidiëring.

Met name kennisuitwisseling tussen amateurverenigingen onderling en derden over specifieke knelpunten en oplossingen kan nuttig zijn.

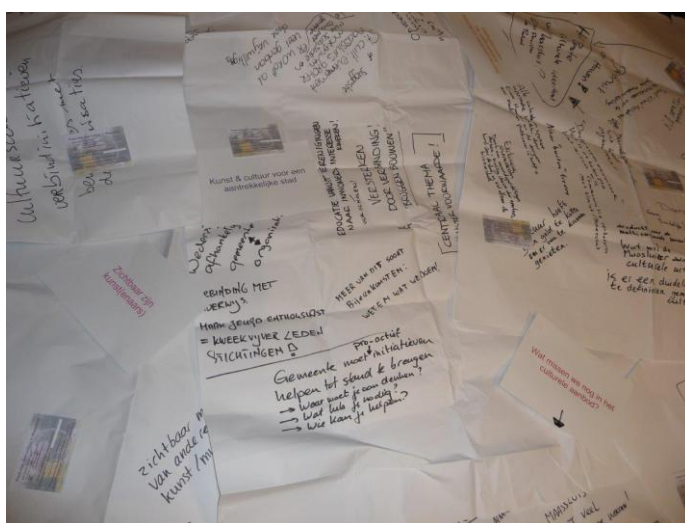
Wellicht kan de Culturele Raad Maassluis hierin nog meer het voortouw nemen.

- We hebben een heleboel aansprekende concrete ideeën gehoord, die in het uitvoeringsprogramma vooralsnog geen plek hebben gekregen, maar die wellicht bij de uitvoering ervan weer op de agenda terugkomen.
- Vast staat dat we bij de uitvoering van deze visie geen gebrek zullen hebben aan creativiteit bij de deelnemers. We noemen een aantal ideeën, waarbij we zeker niet uitputtend zijn:
- Exclusieve avondopenstellingen van de musea als manier om extra inkomsten te verwerven en/of nieuw publiek te trekken.
 - Graffitiwedstrijd als project kunst in de openbare ruimte (specifiek door jongeren genoemd).
 - Festivalterrein voor allerlei soorten muziek en evenementen (specifiek door jongeren genoemd).
 - Ouderendisco (een groot succes in andere gemeenten).
 - Voorkomen dat er leegstaande winkelpanden komen: organiseer er exposities, broedplaatsen.
 - Ladies night in culturele voorzieningen.
 - Betere verwijsborden in de stad naar cultuurhistorische trekpleisters.
 - Verbinden gezamenlijke programmering aan een goed doel: benefiet.
 - Organiseren cultuurshock-dag voor brugklassers².
 - Inzetten stagiairs van de Hogeschool Rotterdam om te ondersteunen bij een gezamenlijke programmering.

Wij dagen iedereen uit om zijn of haar goede ideeën te verwezenlijken. Eigen initiatief is altijd belangrijk geweest in Maassluis en zal dat ook blijven, en veelal blijkt dat daarbij ook hulp en ondersteuning is van anderen om het daadwerkelijk te realiseren.

Deze Cultuurvisie bakent dan ook niet af wat wel en niet kan in de komende jaren maar stimuleert juist om die activiteiten te ondernemen die passen binnen de thema's genoemd in deze Cultuurvisie.

Maar zoals de titel van deze Cultuurvisie al aangeeft 'Alles stroomt, niets blijft hetzelfde'. Dus als er briljante culturele initiatieven vanuit de bevolking ontstaan die niet helemaal passen binnen de in deze Cultuurvisie opgenomen thema's, dan verdienen deze uiteraard ook een kans van slagen.

8 Noot² Vgl. Culture Candy dat gehouden werd in Vlaardingen.

Alles stroomt, niets blijft hetzelfde – Cultuurvisie Maassluis 2015-2020

Cultuurvisie Maassluis 2020

In 2020 is het bloeiende culturele leven en de rijke cultuurhistorie van Maassluis veel zichtbaarder, zowel voor inwoners als voor bezoekers. Meer dan voorheen worden culturele initiatieven en programma's aangepakt in gezamenlijkheid, door wisselende combinaties van organisaties in het culturele veld, vrijwilligers, bedrijven, instellingen en de gemeente. We hebben activiteiten opgezet die de aantrekkelijkheid van Maassluis als woon- en verblijfsstad verder stimuleren, de maatschappelijke rol van kunst en cultuur versterken en de culturele participatie van kinderen en jongeren vergroten.

Heel veel Maassluiers zijn zeer actieve kunstbeoefenaars en cultuurliefhebbers. Daarnaast zitten ze vol initiatief en organisatiekracht: het aantal vrijwilligers dat zich inzet voor kunst en cultuur is groot³. Dat is de basis van het culturele leven in Maassluis en we kunnen erop vertrouwen dat we daarmee de komende jaren een goed cultureel klimaat in de gemeente zullen blijven houden.

Maassluis heeft een rijke cultuurhistorie en deze ligt in de binnenstad en in de haven voor het oprapen. De stad heeft goede culturele voorzieningen, zowel professionele⁴ als amateuristische. Maassluiers nemen deel aan kunst en cultuur in de binnenstad en in de wijken: op de tientallen amateurverenigingen, in zorg- en welzijnsvoorzieningen, tijdens festivals, op straat middels kunst in de openbare ruimte en gewoon thuis.

Ambitie

Vanuit deze goede startpositie wil Maassluis de komende jaren gaan werken aan twee zaken: **zichtbaarheid** en **gezamenlijkheid**. Beiden gaan hand in hand. Zichtbaarheid⁵ is nodig omdat veel inwoners en (potentiële) bezoekers van Maassluis het omvangrijke culturele aanbod niet kennen. Gezamenlijkheid is nodig omdat veel betrokkenen bij kunst en cultuur in Maassluis de ervaring hebben dat ze zich op een eilandje bevinden en dat hierdoor vruchtbare contacten en kansen aan hen voorbij gaan. Door interactie en samenwerking kan het plezier toenemen en de kwaliteit worden vergroot.⁶

Om zichtbaarheid en gezamenlijkheid te vergroten is het nodig om een richtsnoer te hebben dat aan alle betrokkenen houvast biedt.

Noot³ Volgens de Gemeenteadatlas Maassluis (Oostveen, 2013) is in 2013 17% van de bevolking beoefenaar van amateurkunst en 28% actief als vrijwilliger.

Noot⁴ De grote en/of professioneel aangestuurde culturele voorzieningen in Maassluis zijn Theater Koningshof, Muziek@Maassluis, Bibliotheek Maassluis, Jeugdtheaterhuis en Museum Maassluis.

Noot⁵ Bij zichtbaarheid hoort ook 'hoorbaarheid': de muziekbeoefening neemt in Maassluis een bijzondere plaats in vanwege de vele beoefenaars en initiatieven.

Noot⁶ Want behalve plezier prikkelen kunst en cultuur om je talent te ontwikkelen en de wereld beter te leren kennen en begrijpen.

We willen dat bereiken door een stevige impuls te geven aan de gezamenlijkheid van de culturele programmering, in eerste instantie met een focus op de programmering die zich richt op de inwoners van Maassluis en die verzorgd wordt door de semiprofessionele en amateuristische kunstbeoefening. Gezamenlijkheid vereist betrokkenheid en doelgericht samenwerken en afstemmen.

In de gezamenlijke programmering is natuurlijk plaats voor de initiatieven, evenementen, exposities, uitvoeringen en festivals die Maassluis nu al rijk is.

Maar we willen ook toewerken naar een aantal hoogtepunten: nieuwe activiteiten (al dan niet door combinaties van bestaande activiteiten) die als doel hebben om met een kwalitatief en aansprekend programma nieuw publiek van binnen en buiten Maassluis te trekken.

Sleutelwoorden zijn: boeiende combinaties maken, een aantrekkelijke productie realiseren (onder meer in Theater Koningshof) en zorgen voor goede promotie.

Het is niet de bedoeling dat de gemeente zich inhoudelijk bemoeit met de activiteiten; de activiteiten blijven onder verantwoordelijkheid van de initiatiefnemers. Wel is er afstemming over de koers en de planning, zodat we er voor zorgen dat er met grote regelmaat wat te doen is in Maassluis, zowel in de zomer als in de winter. Het doel daarbij is ook om ongelukkige dubbelingen in de programmering te vermijden.

In de Inleiding staat reeds aangegeven dat deze Cultuurvisie op een zeer interactieve wijze tot stand is gekomen, waarbij een veelheid aan contactmogelijkheden met de breed samengestelde bevolking is ingezet. Daaruit mag ook worden verondersteld dat de daaruit geventileerde aandachtspunten, genoemd in deze visie, breed gedragen worden. De programmering biedt ruimte voor alle disciplines – van cultuurhistorie tot muziek, van beeldende kunst tot theater – er wordt rekening gehouden met alle doelgroepen – van jong tot oud, van allochtoon tot autochtoon – en er is ruimte voor zowel stadsbrede activiteiten als activiteiten op wijkniveau. Voorwaarde is dat de activiteiten voor iedereen toegankelijk zijn maar ook zichtbaar zijn. Zaak is wel om gedurende de periode dat het uitvoeringsprogramma actief is regelmatig met betrokkenen te communiceren en te evalueren of de ‘breed samengestelde bevolking’ ook daadwerkelijk bereikt wordt. Een 100% score zoals bij het Cultuurmenu⁷ voor het basisonderwijs zal niet gehaald worden doch het streven naar deelname door een afspiegeling van de Maassluise bevolking staat voorop.

De programmering biedt amateurkunstenaars, inclusief kinderen en jongeren, de mogelijkheid om toe te werken naar een einduitvoering of -expositie en bestaat voor een belangrijk deel uit jaarlijks terugkerende activiteiten. Iedere instelling kan meedoen met de programmering. De gemeente zal de instellingen stimuleren zich actiever op te stellen en samenwerking tussen instellingen aan te moedigen als dat bijdraagt aan een aantrekkelijke activiteit. Over de bijdrage van instellingen maakt de gemeente zakelijke afspraken, in het bijzonder met instellingen die gemeentelijke subsidie ontvangen.

Noot⁷ Binnen het Cultuurmenu voor het basisonderwijs maken alle Maassluise leerlingen van alle basisscholen gedurende hun basisschoolperiode tweemaal per schooljaar kennis met verschillende kunst disciplines.

Een belangrijk onderdeel van de gezamenlijke culturele programmering is de promotie. Via oude en nieuwe kanalen⁸ zal de programmering onder de aandacht gebracht worden.

We gaan ook werken aan de zichtbaarheid en gezamenlijkheid richting potentiële bezoekers van Maassluis. Daartoe is het nodig om het profiel van Maassluis aan te scherpen en de marketing van cultureel erfgoed te versterken. We kiezen voor enkele onderscheidende thema's en iconen: sleepvaart, water, haven, historische binnenstad en maritieme bedrijvigheid. Daarvan is de **sleepvaart** het centrale thema omdat Maassluis wat dit betreft een unieke plaats inneemt in Nederland (en misschien wel de wereld). Daarnaast blijft het belangrijk aandacht te geven aan (de boeken van) Maarten 't Hart: de relatie tussen zijn boeken en de stad is nu al een publiekstrekker op stadswandelingen. In dit kader wordt ook aansluiting gezocht bij het 'Citymarketingplan Maassluis 2015-2018'.

Door het profiel aan te scherpen trek je bezoekers naar Maassluis die ook van andere voorzieningen, zoals winkels en horeca, gebruik gaan maken en als 'ambassadeur' naar anderen gaan optreden. Met alle betrokken instellingen gaat de gemeente afspraken maken over afstemming in de programmering en meer gezamenlijke promotie, specifiek gericht op de onderscheidende thema's en iconen.

De Cultuurvisie van Maassluis krijgt langs drie thema's vorm. De inhoud van die thema's hebben we in een interactief traject met het culturele veld en inwoners en ondernemers van Maassluis besproken en afgestemd. Onder ieder thema hebben we twee doelen geformuleerd:

1 Aantrekkelijk wonen, werken en leven in Maassluis.

Om Maassluis als vestigingsplaats en bestemming aantrekkelijker te maken willen we werken aan twee doelen:

1a. De zichtbaarheid van het materiële en immateriële cultureel erfgoed versterken richting bezoekers en bewoners van Maassluis.

1b. De buitenruimte van Maassluis, inclusief de toegangswegen tot de stad, aantrekkelijker maken.

2 Maatschappelijke rol van kunst en cultuur in Maassluis.

Participatie in kunst en cultuur geeft plezier, helpt om talenten te ontplooiën en vergroot de betrokkenheid bij elkaar. De maatschappelijke rol van kunst en cultuur – ook in het kader van zorg, welzijn en wijkgerichte activiteiten – willen we langs twee wegen verder ontwikkelen:

2a. De betrokkenheid van bewoners bij kunst en cultuur bevorderen, zowel in de rol van deelnemer als in de rol van medeverantwoordelijke voor de organisatie.

2b. De positie van de amateurkunst in Maassluis versterken.

3 Cultuurparticipatie van kinderen en jongeren. Onder alle betrokkenen bij kunst en cultuur leeft de wens om extra te investeren in de cultuurdeelname van deze groepen. Daarbij maken we een onderscheid tussen:

3a. De cultuureducatie van kinderen in de leeftijd 4-12 jaar versterken.

3b. De cultuurparticipatie van jongeren in de leeftijd 12 jaar en ouder vergroten.

In het uitvoeringsprogramma bij deze Cultuurvisie staat de nadere invulling van de thema's. Dat is geen blauwdruk; de betrokken partijen nemen samen verantwoordelijkheid voor de uitvoering. De mate waarin dit lukt bepaalt het succes van het programma.

⁸ Noot Website, sociale media, kranten, radio en tv.

Rol gemeente, culturele instellingen en andere partners

De gemeente Maassluis is één van de partijen die verantwoordelijkheid neemt voor de uitvoering en vervult, afhankelijk van de opgave, de rol van initiator, partner, gastheer, coördinator en/of (mede-)financier. Daarbij committeert de gemeente zich om door middel van een integrale werkwijze de Cultuurvisie en het uitvoeringsprogramma gestalte te geven. Dat betekent dat we, waar nodig, de relevante gemeentelijke afdelingen c.q. teams betrekken en samen verantwoordelijk maken.

Bijzonder in de manier waarop wij tot deze Cultuurvisie zijn gekomen, is de brede participatie vanuit de inwoners, culturele organisaties, bedrijfsleven en de politiek. Deze werkwijze past volledig in deze tijd. Het is niet meer zo dat de gemeente vanzelfsprekend dominant is. Zij pakt, zoals hiervoor reeds is aangegeven, steeds vaker juist de rol van regisseur, partner, gastheer, coördinator stimulator, procesbegeleider en medefinancier. Als gemeente willen wij de komende jaren participatie steeds meer centraal stellen in de manier waarop wij beleid ontwikkelen. Wij willen partijen met elkaar in gesprek brengen om gezamenlijk de toekomst te verkennen en de koers uit te stippelen. Daar zullen we verschillende wegen voor bewandelen. Dat kunnen discussieavonden zijn, presentaties, maar ook digitale onderzoeken of peilingen.

Uniek is ook dat het document geen blauwdruk is voor de komende jaren. Dit is een document dat aangepast kan worden als de omstandigheden of de inzichten daartoe aanleiding geven. Deze Cultuurvisie is wel een richtsnoer, een kader van waaruit we van start gaan. We blijven echter flexibel en stellen bij als dat verstandig is.

Deze Cultuurvisie is bij uitstek integraal. Er zijn heel veel mensen en instellingen bij betrokken geweest. En dat moet ook zo blijven. Cultuur is immers iets van ons allemaal in Maassluis en gedurende het Cultuurvisie-traject is ook gebleken dat cultuur 'leeft' onder de bevolking. Gemeenschapszin vinden de inwoners van Maassluis belangrijk.

De grote culturele instellingen leveren een belangrijke bijdrage aan de uitvoering van de verschillende thema's in het programma. Hun beoogde rol komt in het uitvoeringsprogramma aan de orde, maar we noemen hier alvast de belangrijkste accenten:

- **De Bibliotheek Maassluis** speelt een coördinerende rol in de gezamenlijke culturele programmering en stemt de activiteiten in haar kernfunctie 'kunst & cultuur' daarop af. Ze geeft in het bijzonder invulling aan het betrekken van achterstandsgroepen en groepen in het sociale domein. De bibliotheek is een instelling die op diverse doelstellingen in deze Cultuurvisie een prominente rol kan vervullen. Dat kan naast een coördinerend ook een initiërende of een ondersteunende rol zijn.
- **Theater Koningshof** speelt een adviserende, faciliterende en uitvoerende rol in de gezamenlijke culturele programmering, zo mogelijk ook door activiteiten in de wijk te ondersteunen. Het theater integreert zijn programmering voor amateurgroepen en andere samenwerkingsinitiatieven in de gezamenlijke culturele programmering en produceert opvallende en aansprekende amateurproducties, of helpt mee om ze mogelijk te maken. Ook Theater Koningshof is een instelling die op diverse doelstellingen in deze Cultuurvisie een prominente rol kan vervullen.
- **Museum Maassluis** en de **Historische Vereniging Maassluis** adviseren over de wijze waarop de belangrijkste cultuurhistorische thema's en iconen een meer herkenbare plaats krijgen in de Maassluis stadsmarketing.

Zij vormen het kenniscentrum over de historie van Maassluis en breiden hun activiteiten hiertoe voortdurend uit.

Daarnaast leveren ze een bijdrage aan de gezamenlijke culturele programmering en initiëren/organiseren activiteiten binnen hun aandachtsgebied.

- **Muziek@Maassluis** en het **Jeugdtheaterhuis** geven advies over en spelen een leidende rol in de opzet van activiteiten die de cultuurparticipatie van met name kinderen en jongeren vergroten.
- De **Culturele Raad Maassluis** geeft onafhankelijk advies over de opzet en voortgang van de programmatische thema's van de Cultuurvisie. Voorts initieert/organiseert/stimuleert zij culturele activiteiten en is gesprekspartner van de gemeente gedurende de uitvoeringsfase van de Cultuurvisie.

Daarnaast noemen we de **werkgroep Cultuurmenu** (waarin naast de culturele partners ook het onderwijs vertegenwoordigd is) en de **combinatiefunctionarissen** die de verbinding leggen tussen onderwijs en respectievelijk het Jeugdtheaterhuis, E25/Music4Fun en de Bibliotheek Maassluis (waar de combinatiefunctionaris de rol van mediacoach heeft)⁹.

Ook spelen de (maritieme) **erfgoedinstellingen** een grote rol in het zichtbaar maken van het Maassluisse Culturele Erfgoed. Een belangrijke rol daarbij is weggelegd voor de participanten in de **Stichting Sleepboothaven Maassluis**.

Tot slot vermelden we de **Stichting Culturele Evenementen Maassluis**, een instelling die als paraplu fungeert voor het mogelijk maken van diverse activiteiten in de stad.

De belangrijkste partners buiten het culturele veld zijn:

- *De gemeentelijke afdelingen c.q. teams zorg en welzijn, sport, onderwijs, wijkbeheer, jeugd, communicatie, financiën, citymarketing, projecten en ruimtelijke ordening*
- *Het vrijwilligersknooppunt www.prikbordmaassluis.nl*
- *Het sociaal wijkteam Maassluis, onder www.vraaggraakmaassluis.nl*
- *Het Wijkteam Jeugd Maassluis, deskundige hulp aan jeugdigen*
- *De Stichting Promotie Maassluis die citymarketing uitvoert, de VVV en Maassluis' Punt.*
- *MOVE, de Maassluisse Ondernemersvereniging die samen met een aantal maritieme stichtingen en Stadshart Maassluis een visie heeft op de cultuurhistorische marketing*
- *E25 dat het jongerenwerk in de gemeente uitvoert en onder meer gebruik maakt van multifunctioneel centrum InBlik*
- *Maasdelta en projectontwikkelaars als het gaat om het aantrekkelijker maken van de buitenruimte van Maassluis*
- *Zorginstellingen, welzijnsinstellingen en vrijwilligersorganisaties zoals Argos Zorggroep, Myosotis en Seniorenwelzijn Maassluis*
- *Het primair en voortgezet onderwijs, vertegenwoordigd door het Interzuilair Directieberaad*
- *Wijk- en buurtverenigingen bewonersorganisaties.*

Bovenstaande partijen roepen wij op om, samen met de spelers in het culturele veld en de betrokken gemeentelijke afdelingen (waaronder cultuur), te helpen bij de realisatie van het uitvoeringsprogramma dat bij deze Cultuurvisie hoort. Mogelijk sluiten hier nog van belang zijnde partijen aan die in het voortraject niet zijn bereikt.

Noot 9 Het gaat om functies in deeltijd, respectievelijk 0,6 fte, 0,3 fte en 0,3 fte.

Uitvoeringsprogramma

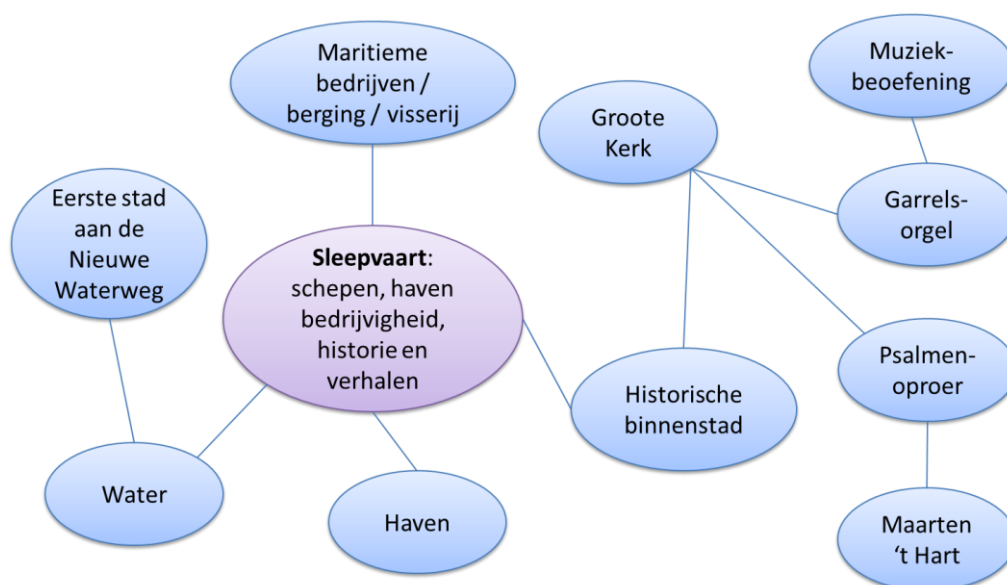
Thema 1. Aantrekkelijk wonen, werken en leven in Maassluis

Doelstelling 1a.

De zichtbaarheid van het materiële en immateriële cultureel erfgoed versterken richting bezoekers en bewoners van Maassluis.

Toelichting

We maken een bewuste keuze voor een aantal beeldbepalende thema's en iconen van Maassluis en gebruiken deze om het profiel van Maassluis te verscherpen in de bestaande stadsbrede programmering en de citymarketing. Het gaat om sleepvaart, water, haven, historische binnenstad, maritieme bedrijvigheid, muziekbeoefening en (de boeken van) Maarten 't Hart. Centraal staat de sleepvaart vanwege het unieke materiële en immateriële erfgoed dat daaraan verbonden is. We visualiseren thema's en iconen als volgt:

Het streven is gericht op een aantal keer per jaar een groter evenement of activiteit met een relatie met de thema's en iconen. Daarnaast moet er een doorlopend aanbod zijn aan activiteiten, wandelingen en arrangementen dat geënt is op de thema's en iconen. We stemmen af over toegankelijkheid van gebouwen en openingstijden. Waar dat nodig is werken we het bestaande aanbod om naar arrangementen. Ook formuleren we een aanpak om de digitale aanwezigheid van het materiële en immateriële erfgoed en de bijbehorende programmering te vergroten. Tenslotte laten we onderzoek doen onder (potentieel) publiek. Met name op dit onderdeel zal nauw worden samengewerkt met de Stichting Promotie Maassluis en de stadspromotor.

Aansluiting bij het Coalitieakkoord 2014-2018

2.3 Economie

- Onze visie op de ontwikkeling van de Maassluis economie heeft de volgende speerpunten
 - Ontwikkelen en integreren van Citymarketing.
 - Uitbreiding toerisme-economie.

2.4 Toerisme

- Recreatie en toerisme zijn aanjagers voor de plaatselijke economie en moeten worden versterkt door middel van een consistent en wervend beleid dat door bedrijven, organisaties en de gemeente samen wordt vormgegeven en uitgedragen.
- Maassluis heeft een aantrekkelijke binnenstad, een aantal musea, monumentale panden en een unieke museumhaven. Ter versterking van het toerisme moeten deze steviger worden gepromoot.

7.3 Cultuur

- Het historisch centrum wordt gekoesterd en versterkt door het nog aantrekkelijker te maken.

Meetbaar doel

We streven ernaar zowel het aantal bezoekers aan Maassluis als de deelname aan de bestaande stadsbrede programmering te vergroten. Dit meten we door bezoekerscijfers van evenementen en activiteiten en de waardering van bezoekers. Naast de betreffende organisatoren zijn er meerdere partijen die de van belang zijnde gegevens kunnen monitoren, zoals de VVV, Maassluis Punt en de Stichting Promotie Maassluis. Om de kosten hiervan binnen de perken te houden denken we hier samen te kunnen werken met bijvoorbeeld een hogeschool of universiteit.

Uitgangssituatie

We maken gebruik van alle instellingen, activiteiten, verhalen, producten en middelen die nu al bestaan. Er is al veel ontwikkeld en nu is de uitdaging om dit beter zichtbaar te maken bij het publiek. Natuurlijk zijn daarbij het Nationaal Sleepvaartmuseum en de museumschepen zoals de Furie, Hudson en Elbe verbonden, alsmede de Grote Kerk.

Al enige jaren zet de Stichting Monstersche Sluis zich in voor het weer in gebruik nemen van de sluis, een van de rijksmonumenten in Maassluis. Daarnaast werken we samen met alle instellingen die activiteiten organiseren of publicaties uitbrengen die met de thema's te maken hebben, zoals de Historische Vereniging Maassluis, St. Sleepboothaven, Museum Maassluis en de Bibliotheek Maassluis. Ook betrekken we de organisatoren van festivals of eenmalige gebeurtenissen die met de thema's te maken hebben, zoals de Open Monumenten Dag, de Stichting Maassluis Kunstenaars/Kunst- en Atelierroute, Stichting Maassluis Maritiem/de Furiade, Dag van de Zeesleepvaart, Muziek tussen Maas en Sluis en de Stichting Maassluis Muziekweek.

Een mogelijkheid die is geopperd betreft het in gezamenlijkheid bepalen van jaarthema's.

We maken gebruik van de expertise en (digitale) middelen van de Stichting Promotie Maassluis en de Maassluis Ondernemingsvereniging. Ook ondernemers die een link hebben met de thema's en iconen vragen wij om advies en ondersteuning.

In 2015 is het 'Citymarketingplan Maassluis 2015-2018' verschenen. Het is van groot belang dat het realiseren van deze doelstelling gelijk op gaat met de realisering dan wel versterking van de uitgangspunten uit het Citymarketingplan.

Activiteiten en rollen

De activiteiten hebben vooral het karakter van combineren en afstemmen. Het bestaande aanbod is het uitgangspunt. De afdelingen Economische Zaken en Samenleving vervullen een stimulerende rol in het proces. Adviserende rollen zijn er voor de Historische Vereniging Maassluis, Museum Maassluis, het Nationaal Sleepvaartmuseum, de Stichting Sleepboothaven Maassluis en de Culturele Raad Maassluis. Commercieel en promotioneel vormen de Stichting Promotie Maassluis en de Maassluis Ondernemingsvereniging een prominente rol. Andere relevante instellingen en personen worden geconsulteerd en uitgenodigd om hun activiteiten onderdeel te laten vormen van de stadspromotionele activiteiten en ze zo nodig daar (nog meer) geschikt voor te maken.

Financiering

We streven naar een kostenneutrale aanpak, met mogelijkerwijs een eenmalig inhoudelijk advies en een marketingadvies over de beeldbepalende thema's en iconen. Hiervoor moet dan eenmalig budget worden gereserveerd. De gemeente voert de activiteiten uit binnen haar bestaande formatie en draagt er zorg voor dat de Stichting Promotie Maassluis de culturele focus in haar activiteiten laat doorwerken. De betrokken partijen wordt verzocht een inhoudelijke en organisatorische bijdrage te leveren om de gewenste afstemming en focus te realiseren. Dit gaat de gemeente ook in de subsidievoorwaarden opnemen, bij de SPM en anderen.

Doelstelling 1b.

De buitenruimte van Maassluis, inclusief de toegangswegen tot de stad, aantrekkelijker maken.

Toelichting

Kunst draagt bij aan een positieve beleving van de buitenruimte door inwoners en bezoekers. We willen de buitenruimte en toegangswegen tot Maassluis aantrekkelijker maken door kunst en kunstprojecten in de openbare ruimte te brengen. Doel is dat inwoners en bezoekers verrast of ontroerd worden, enthousiast gemaakt worden, zich prettiger voelen en zich beter kunnen oriënteren. Belangrijk is dat we aansluiting zoeken bij de beeldbepalende thema's en iconen van Maassluis, maar ook dat er ruimte is voor andere ideeën. Kunst in de openbare ruimte is niet alleen een object, route of een eenmalige activiteit, het is ook een proces dat samen met inwoners en betrokkenen doorlopen wordt, en waar maximaal gebruik wordt gemaakt van de creativiteit en het organiserend vermogen van inwoners.

Kunstprojecten hoeven niet noodzakelijk verbonden te worden met gebiedsontwikkeling of een concrete aanleiding om te bouwen of te verbouwen. Kunst kan ook gerealiseerd worden vanuit een inhoudelijk plan over kwaliteitsverbetering van prominente plekken in Maassluis of vanuit initiatieven van bewoners. De ruimtelijke ontwikkeling is vaak wel een goede aanleiding om over kunstprojecten na te denken. We focussen ons onder andere op de volgende plekken: aanleg van nieuwe wijken (actueel zijn de Dijkpolder en Buitenrijk), renovatie van bestaande wijken (bijvoorbeeld Sluispolder-West) en de verfraaiing van de toegangswegen tot Maassluis.

Daarnaast willen we op een aantal bijzondere plekken kleinschalige evenementen en culturele activiteiten stimuleren, zoals de Bloemhof, het Lepelaarplantsoen en het havengebied/Nieuwe Waterweg. Daarbij wordt ook rekening gehouden met de Nota Evenementenbeleid en de geldende voorschriften betreffende vergunningen.

Kunstprojecten met inwoners komen het best tot stand wanneer deze onder professionele begeleiding met een kunstenaar in gesprek gaan. Er zijn veel voorbeelden van interactieve projecten met kunst (community arts) die bijdragen aan cohesie en positieve beleving van bewoners¹⁰. Dat vraagt om betrokkenheid van velen in de wijk, ook van bewonersorganisaties, scholen en de corporatie.

Aansluiting bij het Coalitieakkoord 2014-2018

Afgelopen jaren is door raad en college geïnvesteerd in de relatie met de lokale ondernemers. Mede op basis hiervan hebben we een aantal speerpunten geformuleerd voor de ontwikkeling van de Maassluisse economie.

Het beter benutten van de kwaliteiten die Maassluis kenmerken, zoals de historische binnenstad en de ligging aan de Waterweg en de Vlieten, kan een impuls in de toerisme/recreatie economie opleveren.

In het Coalitieakkoord staan vele ruimtelijke projecten opgenomen waarbij kunst een bijdrage kan leveren aan het verhogen van de aantrekkelijkheid van de betreffende stadsdelen.

Noot 10 Een bekend community arts project is dat in een Vinex wijk met weinig sociale cohesie waar de woningen geschilderd moesten worden. Een kunstenaar kreeg de opdracht om met bewoners de kleuren te kiezen, waarbij de overburen meekonden bedenken welke kleur de woning aan de overkant zou krijgen en vice versa: zij kijken er tenslotte op uit! Dit leidde tot goede contacten onderling, maar ook tot een mooi resultaat in de uitvoering. De kunstenaar ging met de kleurenwaaier door de buurt. Diens taak was het ook om het proces van samen kiezen tussen bewoners op gang te brengen. De sociale cohesie in de wijk is sinds dit project sterk verbeterd.

2.2 Projecten

- Binnenstad/Sluispolder-West
 - Ruimte te behouden voor parkeren voor de Binnenstad ook om die ruimte incidenteel in te kunnen zetten voor evenementen.

7.3 Cultuur

- Er wordt onverminderd aandacht gegeven aan het verfraaien van de buitenruimte met kunstwerken.

Meetbaar doel

Stijging van het rapportcijfer voor de kwaliteit van de woonomgeving. In regionaal verband (MVS) zal een Monitor Leefbaarheid & Veiligheid met een rapportcijfer voor de woonomgeving worden uitgevoerd. Hiermee kan tweejaarlijks een beoordeling worden verwacht. Maassluis kan zelf een stijging van het aantal projecten om met bewoners kunst in de openbare ruimte te realiseren monitoren.

Uitgangssituatie

Maassluis kent goede voorbeelden van kunst in de openbare ruimte. Verspreid over de stad staan meer dan veertig kunstwerken in de openbare ruimte en ook Maasdelta heeft nog een aantal kunstwerken in de stad gerealiseerd. Een inspirerend voorbeeld is een gedicht van Henriëtte Faas dat op stalen platen langs de Koning Willem Alexanderboulevard is opgenomen. In het centrum van Maassluis staat een aantal kunstwerken met een historisch karakter.

De gemeente heeft een beperkt budget voor het onderhoud van kunstwerken, maar geen budget voor aankopen van beeldende kunst of voor beeldende kunstprojecten. Enkele jaren terug heeft een bezuiniging plaatsgevonden die ook het destijds aanwezige Cultuurfonds trof. Vanaf die tijd is ook de percentageregeling voor beeldende kunst in Maassluis niet meer toegepast. Deze regeling is nog niet ingetrokken. Deze regeling was vrij complex en hoe dan ook toe aan herziening.

Activiteiten en rollen

De aandacht voor kunst in de buitenruimte zal er niet komen wanneer we daarvoor geen structurele voorwaarden stellen, zowel in de werkwijze als financieel. Kunstprojecten zullen pas tot stand komen wanneer hiervoor aandacht is in het beleid en de goede partijen om de tafel gaan om projecten tot stand te brengen. Daarin moet men de iconen van Maassluis, zoals sleepvaart, historie en water als vertrekpunt nemen.

We vragen een aantal partijen om in enkele sessies een plan te maken voor beeldende kunstprojecten in Maassluis.

Daarbij denken we aan de Stichting Promotie Maassluis, de Culturele Raad Maassluis, de Stichting Maassluisse Kunstenaars, de Kunst- en Cultuuracademie en Maasdelta.

De coördinatie ligt, gelet op de link met ruimtelijke ordening en projecten, bij de gemeente. De gemeente werkt samen met voorgaande partijen om het plan te maken en de uitvoering te verdelen en schakelt waar nodig een extern adviseur en procesbegeleider in.

Dat kan ook een kunstenaar zijn. Deze persoon kan tevens een rol spelen in burgerparticipatie: ideeën ophalen en coördineren. De kwaliteit van de kunstprojecten is een belangrijk punt van aandacht, ook in de samenwerking met bewoners die met eigen ideeën komen.

In dit kader kunnen ook wijk- en buurtverenigingen en bewonersorganisaties een goede rol spelen.

Daarnaast is het belangrijk om 'eigenaarschap' te regelen: betrokkenheid van inwoners, niet alleen bij de voorbereiding en uitvoering van projecten, maar ook bij beheer en onderhoud.

Financiering

We streven naar een herziening en hernieuwde toepassing van de percentageregeling. Deze zal dan wel eenvoudiger te hanteren moeten zijn dan de oude regeling. Daarnaast blijft in bepaalde gevallen Adhoc-financiering tot de mogelijkheden behoren. Ook als er Adhoc kunstwerken worden gerealiseerd is een inhoudelijk plan (een stadsbreed plan "Kunst in openbare ruimte Maassluis") noodzakelijk om prioriteiten te kunnen stellen.

Voor het inhuren van een adviseur/procesbegeleider is nog geen dekking gevonden. Mogelijk kan hiervoor een cultuurmakelaar¹¹ ingeschakeld worden (zie tevens 3b.) In deze functie gaat het wel om een persoon die goed thuis is in (interactieve toepassingen van) beeldende kunst in het openbaar gebied, die om kan gaan met zowel kunstenaars als bewoners van Maassluis, bedrijven en instellingen. Of deze deskundigheid verenigd kan worden in het profiel van een cultuurmakelaar hangt af van de persoon die dit gaat doen.

Noot 11 Een cultuurmakelaar fungeert als adviseur en koppelaar tussen ideeënbrengers en uitvoerders van culturele initiatieven. Hij of zij voert zelf geen initiatieven uit. De cultuurmakelaar werkt in opdracht van een culturele of maatschappelijke instelling of van de gemeente. Zie ook Bijlage 2.

Doelstelling 2a.

Betrokkenheid van bewoners bij kunst en cultuur bevorderen, zowel in de rol van deelnemer als in de rol van medeverantwoordelijke voor de organisatie.

Toelichting

Inwoners van Maassluis kunnen kiezen uit een ruim en gevarieerd cultureel aanbod. Toch komen vraag en aanbod niet altijd bij elkaar. Voor een deel van de inwoners van Maassluis zijn culturele activiteiten niet bereikbaar, bijvoorbeeld omdat ze geen passend vervoer hebben, zich niet voelen aangesproken door het aanbod of simpelweg niet weten wat er te doen is. Voor die laatste groep moet er een duidelijk en goed toegankelijk programmaoverzicht zijn. Daarbij richt de focus zich met name op ouderen. Verschillende zorg- en welzijnsinstellingen initiëren al culturele activiteiten. Dat willen we versterken en mede-faciliteren. Doel daarbij is vooral om ook niet-bewoners van deze instellingen te bereiken. In een brede en gezamenlijke culturele programmering zullen ook activiteiten in de wijk een plaats hebben. Elders in dit uitvoeringsprogramma komen we daar op terug.

We richten ons in het bijzonder op participatie van Maassluizers die nog weinig gebruik maken van culturele voorzieningen, waarbij we drie groepen onderscheiden:

- Nieuwkomers in Maassluis
- Maassluizers met beperkte mobiliteit
- Maassluizers die vanwege isolement of een beperking gehinderd zijn in hun culturele participatie

Bij participatie gaat het zowel om deelname aan activiteiten als om het organiseren ervan. Om deelname mogelijk te maken moeten mensen zich aangesproken voelen en moet de activiteit in praktische zin bereikbaar zijn. Als het gaat om organisatie is het belangrijk dat initiatieven van de grond komen. Soms is daarbij een steuntje in de rug nodig, bijvoorbeeld in organisatorische, financiële of emotionele betrokken zin.

Voor nieuwkomers in Maassluis maken we, in samenwerking met het culturele veld, een cultureel welkomstpakket met daarin een overzicht van het culturele aanbod en aantrekkelijke aanbiedingen. In het Citymarketingplan wordt hieraan ook handen en voeten gegeven doch meer bedoeld als promotiemiddel om nieuwe bewoners aan te trekken. Maassluizers met een beperkte mobiliteit, een beperking of isolement willen we beter in het vizier krijgen en hen aanbieden om deel te nemen aan cultureel aanbod dat voor hen aantrekkelijk is. Daarbij is het ook de uitdaging om hen 'cultureel' te motiveren. We grijpen initiatieven als de Week van de Eenzaamheid aan om ook de culturele participatie te stimuleren. We realiseren ons dat in de culturele participatie het sociale aspect heel belangrijk is en houden daar dan ook rekening mee in de wijze waarop we mensen koppelen aan een cultureel aanbod.

Hiervoor zoeken wij binnen de gemeente een nauwere koppeling tussen de afdeling Samenleving en het Sociaal Wijkteam¹² en betrekken daarbij nadrukkelijk de zorg- en welzijnsinstellingen. We richten ons in eerste instantie op een laagdrempelig cultureel aanbod in de wijk, dat betaalbaar of gratis is.

Noot ¹² Op 1 januari 2015 ging het sociaal wijkteam van Maassluis officieel van start, voor vragen op het gebied van zorg en welzijn, onder de noemer www.vraagraakmaassluis.nl.

Voor het daadwerkelijke vervoer van inwoners met een vervoerprobleem en begeleiding kunnen we gebruik maken van bestaande voorzieningen en van vrijwilligers, onder meer via www.prikbordmaassluis.nl.

Aansluiting bij het Coalitieakkoord 2014-2018

6.1 Zorg

- Uitgangspunt is dat de senioren zo lang mogelijk regie over het eigen leven moeten kunnen voeren. Senioren moeten zo lang mogelijk actief kunnen blijven en zich blijven ontwikkelen, met een zo hoog mogelijke kwaliteit van leven. Goede en toegankelijke voorzieningen (o.a. sport, cultuur, vervoer) zijn daarbij een belangrijke factor.

Meetbaar doel

Nieuwe inwoners van Maassluis krijgen een cultureel welkomstpakket.

Kwetsbare mensen die met de gemeente te maken hebben, worden aangesproken en gestimuleerd in hun culturele participatie (zowel deelname als eigen cultureel initiatief).

De culturele initiatieven van zorg- en welzijnsinstellingen krijgen een plaats in de gezamenlijke culturele programmering.

Beperking in mobiliteit is voor niemand een belemmering om deel te nemen aan culturele activiteiten in de wijk.

Uitgangssituatie

In verschillende zorg- en welzijnsvoorzieningen is een (beperkte) culturele programmering, zoals in de voorzieningen van Argos Zorggroep¹³, Myosotis¹⁴ en Seniorenwelzijn Maassluis organiseren op verschillende locaties activiteiten voor hun (al dan niet thuiswonende) doelgroepen. Bij Myosotis zijn dat ook culturele activiteiten. Seniorenwelzijn overweegt dat. In Maassluis is in 2013 een sociale structuurvisie uitgebracht waarin de volgende onderwerpen centraal staan:

- Zelfredzame inwoners zijn leidend: investeren in wervend en bindend vermogen in Maassluis voor zelfredzame inwoners.
- Investeren in vrijwilligers en organisaties die werken met vrijwilligers want we verwachten veel van vrijwilligers in het kader van eigen kracht en sociaal actief burgerschap.
- Subsidiebeleid herijken: subsidiesystematiek die recht doet aan duurzaamheid, eigen kracht, actief burgerschap, vraag centraal en gebiedsgericht werken.
- Integrale gebiedsaanpak. Zes wijken, ieder een wijkplan. Gemeente verwacht van elke (uitvoerings-)organisatie dat het een gebiedsgerichte aanpak hanteert.

Sinds 1 oktober 2014 bestaat de Particuliere Vervoersdienst Maassluis die draait op vrijwilligers en verbonden is met Seniorenwelzijn. De vervoersdienst richt zich op senioren. Argos Zorggroep overweegt ook een dienst aan te gaan bieden die gericht is op betaalbaar vervoer.

Activiteiten en rollen

Binnen de gemeente is het belangrijk dat de afdeling Samenleving en het Sociaal Wijkteam elkaar informeren over de mogelijkheden voor culturele participatie, in het bijzonder voor kwetsbare mensen.

Noot ¹³ In de verbouwde voorziening Driemaashave is uitdrukkelijk rekening gehouden met de ontmoetings- en wijkfunctie.

Noot ¹⁴ Stichting Myosotis is een vrijetijdsorganisatie voor mensen met een verstandelijke beperking.

Het gaat in ieder geval om drie aspecten:

- Het aanbod van culturele instellingen dat (mede) geschikt is voor kwetsbare mensen.
- De culturele mogelijkheden en faciliteiten die zorg- en welzijnsvoorzieningen bieden en voor welke culturele aanbieders die bruikbaar zijn.
- De ondersteuningsmogelijkheden (zoals vervoer, vrijwilligers en financiële en organisatorische steun).

Om deze informatie boven tafel te krijgen moeten zorg- en welzijnsinstellingen en culturele aanbieders betrokken worden die vervolgens gezamenlijk verantwoordelijkheid moeten nemen voor deze uitdaging. De Bibliotheek Maassluis kan daarin een rol spelen. Ook kunnen wijk- en buurtverenigingen en bewonersorganisaties worden betrokken bij initiatieven die op dit terrein lokaal plaatsvinden. In eerste instantie kan een brede werksessie georganiseerd worden om te kijken waar kansen liggen om vraag en aanbod te matchen. De gezamenlijke culturele programmering binnen de Cultuurvisie is een belangrijke stimulans om bij iedereen hetzelfde beeld voor ogen te krijgen. Vervolgens is de uitdaging om te monitoren of concrete culturele vragen en behoeften beter en sneller worden beantwoord. Daarvoor kunnen vanuit de gemeente regelmatig gesprekken gevoerd worden met de direct betrokken netwerkpartners.

Financiering

Wellicht kunnen wijkbudgetten vaker worden aangesproken voor het financieren van de uitvoering van cultureel initiatief. De gesprekken met zorg – en welzijnsinstellingen rond bevorderen van cultuurparticipatie voor ouderen en gehandicapten wijzen uit dat hier combinaties in inzet en financiering gemaakt kunnen worden. Als inwoners initiatief nemen om te werken aan een grotere activiteit kan de gemeente hen ondersteunen door bemiddeling en uitleg te bieden bij een subsidieaanvraag bij een fonds (zoals het Fonds Schiedam Vlaardingen e.o., het Deltaport Donatiefonds, Stichting de Groot Fonds, de Govert van Wijnstichting of het landelijke Fonds Cultuurparticipatie). Hier is stimulerende kracht nodig, die zou geleverd kunnen worden door personen die actief zijn in de wijk in combinatie met een cultuurmakelaar of combinatiefunctionaris.

Doelstelling 2b.

De positie van de amateurkunst in Maassluis versterken.

Toelichting

Een belangrijk onderdeel van de Cultuurvisie is toewerken naar een meer gezamenlijke culturele programmering, in het bijzonder gericht op de semiprofessionele en amateuristische kunstbeoefening. Deze programmering omvat grotendeels bestaande activiteiten (uitvoeringen, exposities, festivals). We maken ook ruimte voor een aantal nieuwe elementen: in het bijzonder einduitvoeringen of -exposities ter afsluiting van een cursus, programma of project en gezamenlijke producties rond een bepaald thema. We denken dat zichtbaarheid meehelpt om de amateuristische kunstbeoefening te stimuleren, de kwaliteit te verhogen en de brug te slaan naar Maassluiers die normaal gesproken veel minder in aanraking komen met kunst en cultuur. Activiteiten vinden deels plaats in de professionele locaties zoals Theater Koningshof en Museum Maassluis. Theater Koningshof heeft ruimte om meer optredens van amateurgezelschappen te programmeren. In het atrium is een klein podium waar ensembles in kleine bezetting kunnen optreden. Gebruikmakend van de mogelijkheden van Theater Koningshof zal dat een groot effect hebben op de kwaliteit van de producties. Belangrijke onderdelen van de culturele programmering zouden kunnen zijn:

- Week van de Cultuur (die zal gaan samenvallen met de landelijke week van de amateurkunst).
- Jaarlijkse eindpresentatie van naschoolse activiteiten primair onderwijs.
- Uitvoering van onder meer muziek- en zangverenigingen, Music4Fun, Muziek@Maassluis, het Jeugdtheaterhuis, balletscholen, toneelgezelschappen, orgelconcerten, waarbij in de gecombineerde productie en presentatie een grote meerwaarde zit.
- Exposities van onder meer de leerlingen van de Kunst- en Cultuuracademie, FotoWorkShop Maassluis, in samenwerking met Museum Maassluis, de Bibliotheek Maassluis. De activiteiten kunnen wellicht worden samengebond in een Maassluis Talentmaand.
- Cultuurhistorische activiteiten van de Historische Vereniging Maassluis, Museum Maassluis.
- Festivals en evenementen zoals de Kunst- en Atelierroute, De Maassluis Muziekweek, Waterwegpop, Filmfestival en de Furiade.
- Het integreren van een aantal activiteiten van allochtone Maassluiers, zoals het (vooral nog eenmalige) Festival Kleurrijk Maassluis en de open dagen en andere festiviteiten van hun organisaties

Een aandachtspunt is de spreiding: het streven is erop gericht dat er met grote regelmatig wat te doen is in Maassluis, zowel in de zomer als in de winter.

In de programmering is veel aandacht voor uitvoeringen en exposities van jonge kunstbeoefenaars, waarmee ook een bijdrage wordt geleverd aan talentontwikkeling.

Aansluiting bij het Coalitieakkoord 2014-2018

7.3 Cultuur

- Wij vinden dat er een breed aanbod van goede voorzieningen en accommodaties op het gebied van de cultuur behouden moet blijven.
- De amateurkunstbeoefening is belangrijk en wordt waar nodig ondersteund. Betaalbare repetitieruimten zijn nodig. Locaties, zowel binnen als buiten, waar nu optredens kunnen plaatsvinden moeten behouden blijven.

Daarnaast wordt met logische partners gezocht naar nieuwe locaties waar optredens buiten kunnen plaatsvinden.

Daarbij zal ook de mogelijkheid van een mobiel podium bekeken worden.

- In Maassluis zijn veel verschillende culturen. Deze diversiteit in culturen willen we zichtbaar maken, bijvoorbeeld bij culturele manifestaties.

Meetbaar doel

- Een gezamenlijke culturele programmering opzetten en promoten met ingang van het seizoen 2015/2016.
- Aantal nieuwe gezamenlijke producties, aantal deelnemende partijen en het aantal bezoekers.

Uitgangssituatie

De amateurkunst in Maassluis bestaat, gesimplificeerd, uit vier onderdelen: verenigingen (muziek, koren), individuele leerlingen/beoefenaars die les krijgen in dans, theater of muziek, beeldend kunstenaars en amateurtheatergroepen. Er is veel aanbod, veel activiteit en ook voorzieningen zijn in het algemeen goed (denk onder meer aan de Kunst- en Cultuuracademie, Theater Koningshof, Het Muziekgebouw Maassluis). Toch is er ook een aantal knelpunten. Ten eerste hebben verenigingen last van vergrijzing en onvoldoende jeugdige aanwas. Ten tweede kiezen kinderen en jongeren er minder vaak voor om na een kennismaking daadwerkelijk structureel les te nemen in een bepaalde discipline. Ten derde is het voor amateurs lastig om geschikte faciliteiten te vinden voor optredens, presentaties en exposities; de kosten zijn soms te hoog. Ten vierde is de zichtbaarheid van de amateuristische kunstbeoefening voor de brede Maassluise bevolking te beperkt.

Activiteiten en rollen

De activiteiten in dit onderdeel behoeven nog nadere uitwerking. De eerste stap is alle beoogde deelnemers aan de gezamenlijke programmering afzonderlijk te spreken en hun (eventuele) aanbod, voorkeursdata en facilitaire vragen en voorkeuren te noteren. Het initiatief wordt in eerste instantie door de gemeentelijke afdeling Samenleving genomen, die voor de uitvoering op zoek gaat naar een organisator. De Culturele Raad Maassluis zal hierbij zowel in adviserende als in uitvoerende zin worden betrokken. Ook de Bibliotheek Maassluis kan binnen haar kernfunctie 'Kunst en Cultuur' hierin een rol spelen. Vervolgens wordt een voorstel gepresenteerd aan alle deelnemers dat daarna vastgesteld wordt. De programmering is de leidraad voor de deelnemers om aan de slag te gaan waarbij het, vanwege samenhang in het programma en de promotie, belangrijk is dat aan de afgesproken data wordt vastgehouden. Parallel aan het opzetten van het programma werken we aan de gezamenlijke promotie, wederom onder leiding van de organisator. We vragen ook advies aan de Stichting Promotie Maassluis en Maassluise Ondernemersvereniging. Het is de bedoeling om de productiekant te beleggen bij Theater Koningshof.

Belangrijke deelnemers aan de gezamenlijke programmering zijn de grote culturele instellingen in Maassluis, die gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen voor het eindresultaat: de Bibliotheek Maassluis, Theater Koningshof, Museum Maassluis, de Historische Vereniging Maassluis, Muziek@Maassluis, het Jeugdtheaterhuis, Stichting Culturele Evenementen Maassluis en de Culturele Raad Maassluis.

Financiering

De kosten voor productie, huur en technische ondersteuning van Theater Koningshof hangen af van het aantal en soort activiteiten dat onderdeel gaat vormen van de programmering. Meer gezamenlijke culturele producties op overstijgende thema's kosten geld. Dekking voor deze kosten kan komen uit de uitbreiding van de subsidie van Theater Koningshof en zal dan worden vastgelegd in de subsidie afspraken. In overleg met betrokken partijen zal geld vrij gemaakt dienen te worden voor gerichte producties waarmee de mogelijke cultuurmakelaar in combinatie met Theater Koningshof en het amateurveld kan zorgen dat deze er komen.

De belangrijkste promotiekosten voor deze activiteiten bestaan uit digitale en fysieke promotie, wat in de praktijk een website, inzet van social media en vaste plekken in lokale media betekent. Sponsoring kan hierbij inkomsten genereren.

Onder andere richting de amateurkunst willen wij de daarop van toepassing zijnde bepalingen in de 'Nadere regels verbonden aan de Algemene Subsidieverordening' herzien en daarbij samenwerking en aandacht voor de jeugd sterker benoemen ter verkrijging van subsidie. Voorts ligt er de vraag van amateurverenigingen om hen in staat te stellen om naast de huur ook de noodzakelijke vergoeding te kunnen laten betalen voor de productie en de technische ondersteuning bij activiteiten in Theater Koningshof.

Het subsidiesysteem zou financiële prikkels dienen te bevatten om mee te doen aan de uitwerking van de Cultuurvisie en tevens om projecten die passen binnen de Cultuurvisie (samenwerking, participatie, gezamenlijkheid, meedoen) uit te voeren.

Voorts zou kunnen worden nagedacht over het maken van meerjarige prestatieafspraken met daaraan gekoppelde subsidiebedragen.

Doelstelling 3a.

De cultuureducatie van kinderen in de leeftijd 4-12 jaar versterken.

Toelichting

Voor de culturele en kunstzinnige vorming van kinderen lopen veel Maassluizers warm. Voor de kinderen in de leeftijd 4-12 jaar is het onderwijs de aangewezen plek voor kennismaking met de verschillende disciplines, waar met het Cultuurmenu al heel goed invulling aan wordt gegeven en waar bovendien een groot aantal culturele partners aan deelneemt. De volgende stap is om meer verdieping aan te brengen in het cultuuronderwijs, waarbij het vergezicht is om een breed scala aan cultuurvakken vast op het rooster te krijgen, doorgaande leerthema's te ontwikkelen, om groepsdocenten meer betrokken te krijgen, om iedere school een visie op cultuuronderwijs te laten ontwikkelen en om specialisatie en talentontwikkeling een grotere plaats in het onderwijs te geven. De realiteit is echter dat het verdiepen van cultuuronderwijs binnen de leeftijd een grote uitdaging is: groepsdocenten hebben weinig tijd en worden overvraagd. In de verdiepingssessie was de conclusie dat de scholen binnen de leeftijd een bescheiden stap moeten zetten, waarbij aangesloten kan worden op de nieuwe landelijke regeling om de kwaliteit en kennis van docenten op het gebied van muziekonderwijs te versterken¹⁵ – waarbij we willen onderzoeken of we de versterking ook ten aanzien van andere disciplines kunnen opzetten – en daarnaast een intern versterkingstraject van (de betrokken partijen bij) het Cultuurmenu.

Daarnaast is het kansrijk om ons te richten op naschools cultuuronderwijs, al dan niet in combinatie met opvang. We willen een cultureel aanbod dat laagdrempelig is en op school of op opvanglocaties¹⁶ in de wijk kan plaatsvinden. We denken aan wijkkoren, toneelclubs, lessen in de beeldende disciplines, blazersklassen, etc. Daarbij kunnen verschillende locaties op verschillende momenten verschillende disciplines aanbieden. Het idee dat uit de verdiepingssessie naar voren kwam is om per wijk een programma van acht weken in een bepaalde discipline te organiseren (met verschillende niveaus), waarna de wijken wisselen. Op deze wijze komt in iedere wijk op een bepaald moment een discipline aan bod (en is dus voor ieder kind in Maassluis bereikbaar). Het is haalbaar om drie of vier programma's van acht weken per jaar te organiseren. Mocht het (financieel) lastig zijn om in iedere wijk een aanbod te realiseren dan kunnen we een aantal wijken met prioriteit kiezen.

Aan het einde kan een uitvoering plaatsvinden in een school (in de wijk), stadsbreed in Theater Koningshof of op een andere geschikte locatie, waarbij wordt aangesloten op het idee om een gezamenlijke culturele programmering in Maassluis te ontwikkelen (zie 2b).

Voor het wijkprogramma gaan we op zoek naar een coördinator (zie kopje 'activiteiten en rollen').

Noot ¹⁵ Gerefereerd wordt aan het besluit van de minister van OCW om tot en met 2020 € 25 miljoen te via het Fonds Cultuurparticipatie beschikbaar te stellen voor de versterking van de kennis en deskundigheid van docenten in het primair onderwijs ten aanzien van muziekonderwijs. Via het programma *Kinderen maken muziek* is het voornemen van private partijen om ook € 25 miljoen te gaan investeren. Zie Kamerbrief 'impuls cultuuronderwijs', 24 oktober 2014.

26 **Noot** ¹⁶ Waarbij de ontwikkeling van Integrale Kindcentra zeer welkom is.

Aansluiting bij het Coalitieakkoord 2014-2018

4.2 Onderwijs

- Scholen en andere maatschappelijke instellingen moeten bij voorkeur multifunctioneel worden gebruikt. Om die reden zijn wij groot voorstander van het bredeschoolconcept. Hierin is de school de spil in de wijk. Benodigd budget komt van alle betrokken partijen. De ontwikkeling van Integrale KindCentra (IKC) moet worden gestimuleerd. IKC's bieden de mogelijkheid aan kinderopvang, BSO, peuterspeelzalen en onderwijs om vanuit een gezamenlijke pedagogische visie een voorziening te bieden voor kinderen van tenminste 0-12 jaar.
- Het is een gemeentelijke taak om zoveel mogelijk kinderen kennis te laten maken met theater en muziek. Muziek- en theaterlessen die onder schooltijd worden aangeboden hebben het grootste bereik. Daarom gaan we in overleg met partijen om muziek- en theaterlessen in de klas structureel in te voeren.

7.3 Cultuur

- Kunst en cultuur verdienen extra aandacht in het primair onderwijs.

Daarnaast geven wij uitvoering aan de met algemene stemmen aangenomen raadsmotie 17 van 5 november 2014 waarin het college van B&W verzocht wordt om:

- het basisonderwijs te verleiden te komen tot een plan van aanpak, waarbij het uitgangspunt is muziek en jeugdtheater een geborgde plaats in het basisonderwijs te geven;
- een beroep op het fonds zoals bedoeld door de minister¹⁷ daarbij te betrekken;
- in de plannen ook de opleidingen te betrekken bij de plaatselijke amateurorkesten, de Muziekschool en Jeugdtheaterschool;
- de Raad te informeren of een eerste concrete stap gezet kan worden in het schooljaar 2015/2016.

Meetbaar doel

- De kwaliteit van alle docenten primair onderwijs in Maassluis op het gebied van muziekonderwijs versterken.
- Een naschools verdiepingsprogramma cultuuronderwijs in verschillende disciplines aanbieden dat toegankelijk is voor alle Maassluisse kinderen in de leeftijd 4-12 jaar.

Uitgangssituatie

In het Cultuurmenu werken gemeente, scholen in het primair onderwijs en het culturele veld al heel goed samen.

Alle scholen in Maassluis doen mee, en dat betekent dat ieder kind kennis maakt met de verschillende disciplines. Van kennismaken naar verdiepen is echter een grote stap, zowel binnen het onderwijs als daarbuiten.

Noot ¹⁷ Zie voetnoot 15 over regeling versterking muziekonderwijs van de minister van OCW.

Maassluis kent een rijk verenigingsleven waarin ook voldoende aanbod voor kinderen is, maar Muziek@Maassluis, het Jeugdtheaterhuis en andere verenigingen en gezelschappen¹⁸ constateren dat het heel lastig is om kinderen voor langere tijd aan zich te binden: goedkope of gratis introductielessen willen ze nog wel volgen, maar daarna gaat het overgrote deel niet door (vanwege financiële of andere redenen). De conclusie is dat meer dan nu het geval is de aanbieders moeten gaan naar waar de kinderen zijn: op school, bij opvangvoorzieningen en in de wijk. Bijzonder aandachtspunt zijn de beeldende disciplines; deze zouden wat meer aandacht mogen krijgen, zowel in het Cultuurmenu als in het beoogde naschoolse aanbod.

Activiteiten en rollen

Binnen het Cultuurmenu wordt, samen met de Zuid-Hollandse organisatie voor cultuureducatie Kunstgebouw, in 2015-2017 gewerkt aan interne versterking en verdieping. Ook de aanmelding van een aanvraag voor de landelijke gelden ter versterking van het muziekonderwijs wordt gecoördineerd door de betrokkenen bij het Cultuurmenu. Er is energie bij de aanbieders om, met hulp van de combinatiefunctionarissen van het Jeugdtheaterhuis en Music4Fun/E25¹⁹, groepsdocenten te coachen in het geven van cultuuronderwijs. Doel is dat docenten hun eigen vaardigheden vergroten en integreren in het lesprogramma (of in een naschools aanbod). De coaching kan plaatsvinden in aansluiting op de reguliere lessen, op school, in aanwezigheid van een vakdocent en een groepje leerlingen. De groepsdocent leert dus in de praktijk.

De organisatie van een naschools aanbod vergt extra inhoudelijke en organisatorische capaciteit. De eerste stap is een plan van aanpak op hoofdthema's te maken en dit kan – met enige ondersteuning – worden gedaan door dezelfde partijen die aan het Cultuurmenu meedoen. Belangrijk is dat het Interzuilair Directie Beraad zich hiervoor wil inzetten en aangeeft welke rol zij in dit proces wil vervullen en daar vervolgens ook mensen voor inzet. Onderdeel van het plan is afspraken te maken met de organisaties die buitenschoolse opvang verzorgen. Om het programma op te stellen is input van kinderen zelf ook belangrijk: wat vinden zij leuk? Voor de uitvoering en coördinatie van het naschoolse programma moet een coördinator worden aangesteld, mogelijk kan deze belegd worden bij een van de gesubsidieerde professionele instellingen, met ondersteuning van de combinatiefunctionarissen.

Financiering

Het aanvragen van de landelijke gelden muziekonderwijs (en de coördinatie die uit eventuele honorering volgt) is door de rijksoverheid neergelegd bij het onderwijs (mogelijk gesteund door de werkgroep Cultuurmenu).

Er zijn geen grote financiële kosten verbonden aan de aanvraag van landelijke gelden (het vergt vooral tijd). Mogelijk zal cofinanciering een vereiste zijn voor de landelijke regeling; hiervoor is dan een investering van de deelnemers vereist.

Noot¹⁸ Stichting Music4Fun – een samenwerkingsverband tussen muziekvereniging Kunst na Arbeid en Drumfanfare Het Wapen van Maassluis – is speciaal opgericht om voor kinderen de brug van kennismaking naar vereniging te slaan.

Noot¹⁹ Combinatiefunctionarissen leggen de verbinding tussen onderwijs en culturele organisaties. In Maassluis gaat het om het Jeugdtheaterhuis, E25/Music4Fun en de Bibliotheek Maassluis (waar de combinatiefunctionaris de rol van mediacoach heeft). Combinatiefunctionarissen zetten zich in om culturele activiteiten binnen en buiten school te coördineren en organiseren. Het betreft deeltijdfuncties. De combinatiefunctionarissen zijn in dienst van één van de organisaties waar zij actief zijn. Rijk en gemeente financieren de combinatiefunctionarissen.

Als vakdocenten en combinatiefunctionarissen een rol krijgen in de coaching van groepsdocenten dan zal hiervoor financiering moeten zijn. Gedeeltelijk kan hiervoor uit het budget cultuurmenu worden geput. Mogelijk kunnen hiervoor hier voor ook landelijke middelen (de zogenaamde 25 miljoen+) worden aangesproken.

Voor het naschoolse programma zijn financiële middelen nodig voor de coördinatie, voor de inzet van vakdocenten en begeleiders en voor de kosten die gemoeid zijn met einduitvoeringen of presentaties. Begeleiders kunnen ook geworven worden onder vrijwilligers, en aangestuurd worden door de coördinator met behulp van de combinatiefunctionarissen.

Financiële middelen voor coördinatie en organisatie kunnen wellicht geput worden uit het budget voor brede school activiteiten . Middelen om scholen langer open te houden moeten meegenomen worden in het streven naar Integrale Kindcentra en kunnen deels vermeden worden als het aanbod op bestaande opvanglocaties en tijdstippen plaatsvindt. Hiervoor wordt ook overlegd met de afdelingen onderwijs en zorg en welzijn van de gemeente Maassluis. Middelen om vakdocenten te betalen komen uit verschillende bronnen, waaronder fondsen en subsidies.

De volgende financieringsbronnen worden verkend:

- Fonds Schiedam Vlaardingen e.o.
- Budget cultuurmenu
- Budget muziekonderwijs
- Subsidie brede schoolactiviteiten
- Bedrijven (die naamsbekendheid in ruil krijgen, bijvoorbeeld via wijkkoren/gezamenlijke uitvoeringen)

Drempelverlagende mogelijkheden voor deelname van bepaalde groepen:

- Verordening maatschappelijke participatie kinderen Maassluis, Schiedam, Vlaardingen. Indien de gemeenten dit wensen dan kan worden aangesloten bij het landelijk Jeugd Cultuurfonds.
- Benefits for kids: mentorprogramma voor kinderen van 8-14 jaar
- Via het CJG kunnen kinderen met (gedrags-)problematiek begeleid worden bij culturele participatie
- Ter bevordering en stimulering van deelname van kinderen aan het verenigingsleven kan er een beroep worden gedaan op de gemeentelijke 'Regeling deelname maatschappelijke activiteiten'. Het betreft hier financiële mogelijkheden voor financieel minder draagkrachtige gezinnen.

Doelstelling 3b.

De cultuurparticipatie van jongeren in de leeftijd 12 jaar en ouder vergroten.

Toelichting

Spreken over 'de Maassluisse jongere' is nauwelijks mogelijk, want we hebben te maken met verschillende leeftijden, achtergronden, opleidingsniveaus en zeer uiteenlopende interesses. We hebben desondanks de ambitie om, naast kinderen van 4-12 jaar, ook jongeren in de leeftijd 12 jaar en ouder te stimuleren in hun culturele participatie. Juist de diversiteit binnen deze groep – naast vele verplichtingen en bezigheden zoals school, werk, sport en sociale activiteiten – maakt dat we geen algemeen programma willen maken: dat zal onvoldoende weerklank vinden. We willen maatwerk leveren voor concrete vragen en behoeftes. Doel is het realiseren van aansprekende projecten voor en door jongeren en deze ook zichtbaar te maken.

We zijn in het traject van het opstellen van de Cultuurvisie verschillende keren in gesprek geweest met jongeren. Dat blijven we doen om te horen wat er leeft. Daarbij is het de uitdaging om ook jongeren te bereiken die niet in beeld zijn bij bijvoorbeeld E25; zij zijn het beste te benaderen via de scholen. We willen jongeren helpen en ondersteunen en tegelijkertijd het eigenaarschap bij jongeren zelf laten – dat vergroot hun 'eigen kracht'. We denken in het bijzonder hulp te kunnen bieden bij projectmatige activiteiten (want voor projecten met een duidelijk eindproduct of – moment willen jongeren zich liever inzetten dan voor activiteiten met een open einde). We willen meer ondersteuning bieden in de realisatie van activiteiten in hedendaagse kunstvormen (dan in traditionele). Daarnaast gaan we aandacht geven aan de presentatie van activiteiten en projecten van jongeren. Hierin kan de Cultuurmakelaar een rol vervullen.

Aansluiting bij het Coalitieakkoord 2014-2018

4.1 Jeugd

- Sport en cultuur zijn een wezenlijk onderdeel van integraal jeugdbeleid.
- Een goed jongerencentrum is belangrijk om jongeren een adequate begeleiding te bieden. Er wordt nagegaan of binnen het beschikbare budget, en zo mogelijk met hulp van vrijwilligers, kan worden overgegaan tot het verruimen van de inlooptmogelijkheden bij jongerencentrum InBlik.

Meetbaar doel

Stijging van het aantal projecten georganiseerd door jongeren in de leeftijd 12 jaar en ouder dat bovendien zichtbaar is voor inwoners van Maassluis. De cultuurmakelaar (zie onder kopje 'activiteiten en rollen') rapporteert welke initiatieven worden ondernomen, wie betrokken zijn en hoeveel deelnemers er zijn.

Met projecten zal niet in alle gevallen een gemeentelijk subsidie gemoeid zijn.

Uitgangssituatie

Maassluis heeft geen samenhangend programma voor cultuureducatie in het voortgezet onderwijs. Wel organiseren verschillende cultuuraanbieders, waaronder Museum Maassluis en Jeugdtheaterhuis, samen met scholen, activiteiten op school en bij instellingen. Daarnaast zijn verschillende groepsdocenten actief om naschools cultuuronderwijs te geven, zoals teken- en muziekonderwijs. Dat gebeurt op vrijwillige basis door zowel docent als leerling.

Zo bezien zijn er voldoende mogelijkheden voor jongeren om in en na school met kunst en cultuur in aanraking te komen.

In hun vrije tijd zijn veel jongeren bezig met hedendaagse kunstvormen: hiphop, streetdance, DJ's, graffiti, mode, muziek maken en zingen. In hun beleving heeft Maassluis onvoldoende aanbod wat dat betreft, en de bestaande instellingen spreken niet aan of zijn helemaal onbekend. Enthousiasme is er wel voor festivals: Waterwegpop werd zeer gewaardeerd en dient dan ook een vervolg te krijgen.

Deelname aan kunst en cultuur heeft voor hen een sterke sociale component. Ontmoeting en gezelligheid dienen een integraal onderdeel te zijn van het aanbod. Een plek om te chillen (buiten, het liefst overdekt) of een jongerencafé spreekt een deel van de jongeren aan. De jongerenactiviteiten in InBlik en het werk van E25 worden gewaardeerd, maar hebben geen algemeen bereik onder jongeren in Maassluis. Ook in de traditionele kunstdisciplines zijn jongeren actief, zoals in het Telemann Ensemble en de harmonieorkesten. Daar maken zij echter een klein deel uit van de vaak vergrijsde kern en dat maakt het toekomstperspectief van veel verenigingen onzeker. De kloof om van kennismaking naar structurele beoefening te komen is bij jongeren (net als bij kinderen) groot, wat talentontwikkeling belemmert.

Activiteiten en rollen

De uitdaging om de cultuurparticipatie van jongeren te vergroten gaat alle cultuuraanbieders aan, net als scholen en de gemeente. Daarbij is vooral de vaardigheid van belang om behoeftes op te pikken en er vervolgens wat mee te doen. Het gaat om het koppelen van vraag en aanbod en hiervoor zetten wij een cultuurmakelaar voor culturele jongerenactiviteiten in met een deeltijdaanstelling²⁰. De cultuurmakelaar voert zelf geen culturele activiteiten uit, dat doen jongeren en verenigingen zelf. Organisaties als E25, de Bibliotheek Maassluis, Theater Koningshof en de scholen/docenten in het voortgezet onderwijs vormen een netwerk rond de cultuurmakelaar.

We maken met E25 de afspraak om culturele vragen en wensen die zij tegenkomen, zelf te ondersteunen en waar nodig aan de cultuurmakelaar over te brengen. Ook docenten in het voortgezet onderwijs worden geattendeerd op de aanwezigheid van de cultuurmakelaar. We verwachten van de culturele aanbieders met wie wij een subsidierelatie hebben dat zij responsief zijn als er vragen komen van jongeren of van de cultuurmakelaar en dat nemen wij ook op in de subsidievoorwaarden. De cultuurmakelaar krijgt daarnaast de opdracht om te onderzoeken hoe de cultuurparticipatie van jongeren bij verenigingen is en hoe deze vergroot kan worden. Wederom berust de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de ideeën bij jongeren en verenigingen zelf.

Een cultuurmakelaar hoeft niet uitsluitend ten dienste te staan van de jeugd. Hij of zij kan ook een bredere rol krijgen. Immers bij WelzijnE25 hebben we ook al jongerenwerkers die hierin een rol kunnen vervullen en hebben we de beschikking over combinatiefunctionarissen.

Noot ²⁰ Een cultuurmakelaar fungeert als koppelaar en adviseur van uitvoerende partijen, maar voert zelf niet uit. Daarin verschilt de taakomschrijving met die van combinatiefunctionaris die vaker een uitvoerende rol heeft. Zie ook p.10 en p.15. De cultuurmakelaar krijgt een deeltijdfunctie omdat wij er van uitgaan dat ook de jongerenwerkers van Welzijn/E25 en de combinatiefunctionarissen een rol kunnen krijgen in het koppelen van vraag en aanbod bij ideeën en initiatieven van jongeren.

Financiering

De gemeente stelt een cultuurmakelaar aan met de specifieke taak om culturele initiatieven waar nodig te initiëren en te ondersteunen. Het gaat, afhankelijk van de ambities in het werkprogramma, om een aanstelling van een halve fte.

De cultuurmakelaar kan worden ondergebracht bij de afdeling Samenleving van de gemeente. Daarnaast bestemt de gemeente een klein deel van haar cultuurbegroting voor het faciliteren van jongereninitiatieven. Met de aanstelling van een cultuurmakelaar voor een halve fte. is circa € 30.000,00 gemoeid.

Financiële paragraaf.

De Cultuurvisie van Maassluis is uitgewerkt in een programma met drie thema's, met in elk thema twee doelen. Per doel wordt de financiële vraag, prioriteit en jaartal van uitwerking aangegeven. Een belangrijk doel is om met behulp van eigen middelen een groter budget voor cultuur tot stand te brengen door een beroep te doen op co-financiering door derden (multiplier). In het programma is per doel aangegeven welke mogelijkheden er zijn, binnen en buiten de gemeente. Afspraken over activiteiten en hun financiering komen terug in de subsidieovereenkomsten met de gesubsidieerde instellingen.

In het schema op de volgende pagina is per jaar in beeld gebracht welke financiële middelen minimaal nodig zijn om de uitvoering van de Cultuurvisie tot een succes te kunnen maken. Op een aantal doelen zal, naast financiering uit regulier geld, aanvullend budget nodig zijn, eenmalig of structureel. De looptijd is van 2016 tot 2020.

Cultuurmakelaar

Om tot meer samenwerking te komen, een grotere zichtbaarheid van activiteiten en de externe financiering te vergroten denken wij aan de inzet van een cultuurmakelaar (0,5 fte voor de periode 2016 tot 2020, geraamd budget € 30.000,00 op jaarbasis). De cultuurmakelaar is de functionaris die relaties legt tussen professionele organisaties en andere instellingen en buurtinitiatieven.

Tot slot.

Gedurende het traject om te komen tot de Cultuurvisie is voortdurend de insteek geweest om voor de uitvoeringsfase, waar mogelijk, gebruik te maken van bestaande budgetten op de diverse werkvelden. Dit vanwege de relaties en verantwoordelijkheden die worden gelegd tussen cultuur en andere beleidsterreinen.

Met de Kadernota 2016 is echter voorgesteld om de structurele ruimte, die in de gemeentebegroting zat (gelokaliseerd door een analyse op de jaarrekening 2014), ook op cultureel vlak, in te zetten ter verbetering van het meerjarenperspectief.

De uitvoering van de Cultuurvisie, jaarschijf 2016 vergt in dat jaar een bedrag van € 55.000. Deze middelen zullen worden ingezet voor de aanstelling van een cultuurmakelaar, stimulering van de betrokkenheid van bewoners in de wijken bij kunst en cultuur, versterking van de positie van amateurkunst en versterking van de cultuureducatie in het basis- en voortgezet onderwijs. Wij zijn van mening dat deze middelen eenmalig vanuit de algemene reserve kunnen worden ingezet. Met het oog op het gemeentelijk meerjarenperspectief alsmede de meerjarenraming 2017 tot 2020 van de Cultuurvisie, zullen bij de Kadernota 2017 in een nadere uitwerking de mogelijkheden worden gezocht om, gebaseerd op een bredere verkenning dan puur de cultuurbudgetten, te komen tot een structurele borging van de uitgaven ten behoeve van de uitvoering van de Cultuurvisie.

Doel	Activiteitengroep	Toelichting	2016	2017	2018	2019
1.a. Zichtbaarheid Erfgoed vergroten	Eenmalig inhoudelijk advies en marketingadvies over beeldbepalende thema's en iconen.	Aanbevelingen advies opnemen in programma en subsidieovereenkomst met SPM			7.500	
1.b. Aantrekkelijker buitenruimte	Eenmalig opstellen plan kunst in openbare ruimte. Vervaardigen vereenvoudigde %-regeling Beeldende Kunst. Per zich daarvoor aandienend project, toepassing %-regeling ter dekking kosten kunst, kunstenaar en begeleiding			X		10.000
2.a. Betrokkenheid bewoners bij kunst en cultuur bevorderen	In overleg met organisaties/instellingen op diverse terreinen initiëren van culturele activiteiten	Mogelijk cofinanciering en/of inzet van betrokken welzijnsinstellingen, zorginstellingen, fondsen, wijkorganisaties e.a.	5.000	10.000	10.000	10.000
2.b. Positie amateurkunst versterken	Programma's maken met Theater Koningshof, amateurverenigingen en andere partijen.	Uitgaven voor productie, promotie, techniek, huur etc. Mogelijk medefinanciering met geld van sponsors en fondsen	15.000	20.000	20.000	20.000
3.a. Cultuureducatie 4-12 jaar versterken	Verdere verdieping en mogelijk uitbreiding cultuurmenu binnen financiële mogelijkheden van Cultuurmenu	Er wordt ingezet op de Landelijke Regeling impuls muziekonderwijs en budgetten voor brede schoolactiviteiten en aanvulling vanuit het onderwijsveld	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
3.b. Cultuurparticipatie vergroten jongeren 12+	Budget is nodig om nieuwe initiatieven van en door jongeren te stimuleren en te kunnen realiseren	Naast gemeentelijke budgetten kan mogelijk aanvulling plaatsvinden vanuit het jeugdbeleid en van sponsors, fondsen en wellicht scholen voor VO	5.000	5.000	5.000	5.000
Algemeen	Aanstellen Cultuurmakelaar	Actief op diverse in visie genoemde terreinen. 18 uur fte. p./w.	30.000	30.000	30.000	30.000
Totaal			55.000	65.000	72.500	75.000

Slotparagraaf.

Na vaststelling van de concept-Cultuurvisie kan met de uitvoeringsfase in de periode 2015 tot 2020 worden begonnen. De drie hoofdthema's en daaronder vallenden doelstellingen zullen dan, samen met de van toepassing zijnde agendapunten uit het Coalitieakkoord 2014-2018, leidend worden bij het verder ontwikkelen en uitvoeren van activiteiten.

Een aantal van die activiteiten is in de Cultuurvisie min of meer al concreet benoemd zoals:

- het bepalen van thema's en iconen die leidend zijn bij het organiseren van evenementen of activiteiten
- het maken van een plan voor beeldende kunst in de openbare ruimte in Maassluis
- het nader samenbrengen van culturele en maatschappelijke organisaties teneinde van daaruit nieuwe initiatieven te ontplooiën
- het in samenwerking tussen verschillende partijen in gang zetten van vernieuwende activiteiten en waar mogelijk in Theater Koningshof
- het realiseren van verdiepingssessies voor het cultuureducatieve aanbod op de basisscholen
- het stimuleren van activiteiten door en voor de jeugd van 12+.

Het betreft hier slechts enkele zaken die al tijdens de voorbereidingsfase naar voren zijn gebracht en waarvoor een breed draagvlak was en die in de uitvoeringsfase uiteraard de volledige aandacht zullen krijgen. In samenwerking met de partijen die ook in het voortraject met enthousiasme aan de totstandkoming van deze visie hebben bijgedragen, zullen verdere plannen en activiteiten worden ontwikkeld die passen binnen de thema's en doelen die in de Cultuurvisie staan opgenomen en die relaties hebben met overeenkomende agendapunten uit het Coalitieakkoord 2014-2018.

Uiteraard richten we ons in de uitvoeringsfase niet alleen tot die partijen die in het voortraject hebben meegedraaid, maar zal er ook oog zijn voor partijen die om wat voor reden dan ook tot nog toe niet in beeld waren. Hetzelfde geldt voor de betrokkenheid binnen het stadhuis.

Uitgangspunt is dat door (intensiever) samenwerken en verbinden de zichtbaarheid van wat Maassluis op cultuurgebied allemaal in huis heeft aanzienlijk wordt vergroot.

Door een kruisbestuiving van cultuur met verschillende andere beleidsterreinen zullen zich nieuwe verrassende initiatieven ontwikkelen, zullen nieuwe doelgroepen worden bereikt, zal er door samenwerking meer mogelijk worden en zal ook de diversiteit van het aanbod toenemen.

Bijlagen

Bijlage 1 Deelnemers traject Cultuurvisie

Startnotitie

Angela Hewitt	Gemeente Maassluis (ruimtelijke ordening)
Arina van der Wekke	Gemeente Maassluis (welzijn en vrijwilligersbeleid)
Bianca Al Mashta	Gemeente Maassluis (sociale zaken en werkgelegenheid)
Cees Brons	Culturele Raad Maassluis
Charlotte Kaman-van der Hout	Gemeente Maassluis (citymarketing en stadspromotie)
Koos Vaissier	Gemeente Maassluis (historie)
Eric Spanjer	Museumschip Hudson
Frank van der Plas	Maasdelta
Gerard van Os	Werkgroep Cultuurmenu
Gert Rikhof	Culturele Raad Maassluis
Gertjan van de Velden	Betrokkene culturele veld Maassluis
Govert de Haas	De Haas Maassluis BV
Han Remmerswaal	Muziek@Maassluis
Hans Eijsackers	Historische Vereniging Maassluis
Hans Ploeg	Museum Maassluis
Henk Kuipers	Theater Koningshof
Ineke Vink	Historische Vereniging Maassluis
Jaap van der Vliet	Gemeente Maassluis (monumenten en archeologie)
Jildou Huisman	Stichting Promotie Maassluis
Joke Burgerhoudt	OBS de Westhoek
Jonathan Houtman	Gemeente Maassluis (jeugd)
Jos Groenenboom	Gemeente Maassluis (onderwijs)
Leen Bakker	Museumschip Hudson
Leo Lauwaars	Kunst en Cultuur Academie
Marcel van Raaij	Culturele Raad Maassluis
Martin Donker	Gemeente Maassluis (projecten)
Onno Helleman	Erfgoedhuis Zuid-Holland
Peter van Baalen	Persoonlijke titel
Piet de Jong	Stichting Maassluis Kunstenaars
Pieter Hoogenraad	Stichting Maassluis Kunstenaars
Pieter Wiercx	Pieter Wiercx Optiek
Ruud Mank	Gemeente Maassluis (kunst en cultuur)
Suzanne van Reij	Gemeente Maassluis (sport)
Sybrand Jonkman	Jopa Events
Theo Ham	JeugdTheaterHuis
Ton Luijendijk	Ondermeer Westlandse Muziekschool
Wouter van Heiningen	Bibliotheek Maassluis

Facebook

De Facebookpagina heeft 223 vrienden/contacten opgeleverd waarvan er 169 uit Maassluis komen.

Cultuurvisiecafé

Ada van der Wel	
Anton Wesselius	KNA
Arie van der Sar	
Arnold Nieuwboer	Culturele Raad Maassluis
Bas Booister	
Chris Kalkman	SPM en St. De Rode Mijter Company
Elly Wiegmann	
Erna Te Spenke	
Erwin van Leeuwen	
Geertrui van de Craats	Kunstenaar
Gerard Wiegmann	
Gertjan van de Velde	Historische Vereniging Maassluis
Glenn Bogerman	
Han Remmerswaal	Muziek@Maassluis
Jan Groeneveld	
Joop Vaissier	Culturele Raad Maassluis
Jop Kipp	Culturele Raad Maassluis
Friedie Kloen	Museum Maassluis en SMK
Guus Paalvast	Jopa Events
Hans Eijsackers	Historische Vereniging Maassluis
Henk van Ketel	Vrienden van het Museum
Henk Kuipers	Theater Koningshof
Henny van Leeuwen	Stichting Maassluise Kunstenaars
Jacob Teertstra	OCI, CJV Luxor en RTP
Kees Blok	Lentizcollege Kastanjedal
Kees Tempelaars	Historische Vereniging Maassluis
Lenie van Duijn	Vrienden van het Witte Kerkje
Leny Muchall	Maassluis Punt
Lisette Petronilia	Myosotis
Marjo Broekman	Stichting Kinderopvang Maassluis
Marcel van Raaij	Culturele Raad Maassluis
Marian Klaren	Bibliotheek Maassluis
Marina van der Ven-Schreuders	Kunst en Cultuur Academie
Mieke van der Linden	
Mieke Segelke	Telemann Ensemble
Nancy Don	Westside
Nel Wilkes	Vrienden van Museum Maassluis
Peter van Baalen	
Piet de Jong	Stichting Maassluise Kunstenaars

Ritsert Vooijs	Galerie Ritsart
Roger van der Kraan	Elbe
Siem van Velzen	Myosotis
Sophie Pleijsier	
Ton Luijendijk	
Ton Raemakers	St. Hollands Glorie
Wilma Sprong	CJG
Zeki Celikkaya	St. Evenaar

Een aantal jongeren heeft meegepraat, met hulp van Welzijn E25. Hun namen zijn onder het kopje 'jongeren' opgenomen.

Noot: De lijst is niet geheel compleet omdat niet iedereen zich van tevoren had aangemeld en er tijdens het avondprogramma nog mensen binnenkwamen van wie de namen niet genoteerd zijn.

Organisatie Cultuurvisiecafé

David van der Houwen	Gemeente Maassluis (wethouder cultuur)
Gert Rikhof	Culturele Raad Maassluis
Gregory Reijke	Welzijn E25
Hjalmar Teunissen	Gemeente Maassluis (communicatie)
Justin de Kleuver	DSP-groep
Emma de Zanger	Culturele Raad Maassluis
Rento Zoutman	DSP-groep
Ruud Mank	Gemeente Maassluis (kunst en cultuur)
Sabina Swerts-Cheret	Culturele Raad Maassluis

Verdiepings sessie met ambtenaren

Annemarieke Slavenburg	Gemeente Maassluis (jeugd)
Arina van der Wekke	Gemeente Maassluis (welzijn en vrijwilligersbeleid)
Avivah de Liever	Gemeente Maassluis (zorg)
Charlotte Kaman-van der Hout	Gemeente Maassluis (citymarketing en promotie)
Jaap van der Vliet	Gemeente Maassluis (monumenten en archeologie)
Erik van der Westerlaken	Gemeente Maassluis (Dukdalf)
Jan Freie	Gemeente Maassluis (stadsontwikkeling)
Koos Vaissier	Gemeente Maassluis (historie)
Martin Donker	Gemeente Maassluis (projecten)
Metin Citirikkadioglu	Gemeente Maassluis (onderwijs)
Patrick Emmett	Gemeente Maassluis (ruimtelijke ordening)
Ruud Mank	Gemeente Maassluis (kunst en cultuur)
Walter van den Bosch	Gemeente Maassluis (financiën)
Willem Verschoor	Gemeente Maassluis (wijkbeheer)
Wim Maagdenburg	Gemeente Maassluis (welzijn)

Verdiepingsessies over aantrekkelijk wonen, werken en leven in Maassluis

Sessie 1:

Emma de Zanger	Culturele Raad Maassluis
Erwin van Leeuwen	Theater Koningshof
Frank van der Plas	Maasdelta
Govert de Haas	De Haas Maassluis BV
Guus Paalvast	Jopa Events
Hans Eijsackers	Historische Vereniging Maassluis
Mark van Eijnsden	Inter-Visie Projecten
Piet de Jong	Stichting Maassluise Kunstenaars
Pieter Stamperius	Museum Maassluis
Victor Knippenberg	Maassluis 400 jaar
Will van der Velde	Kunst en Cultuur Academie

Sessie 2:

Joop Vaissier	Culturele Raad Maassluis
Leo Lauwaars	Kunst en Cultuuracademie
Patrick Emmett	Gemeente Maassluis (Ruimtelijke Ordening)
Piet de Jong	Stichting Maassluise Kunstenaars

Verdiepingsessie over de maatschappelijke rol van kunst en cultuur

Ada van der Wel	
Anja Ligthart	Argos Tweemaster
Daan van der End	Wapen van Maassluis
Gerrit Langelaar	Stichting Sleepboothaven
Gert Rikhof	Culturele Raad Maassluis
Henk Kuipers	Theater Koningshof
John Rijdsdijk	Argos Driemaashave
Lisette Petronilia	Myosotis
Martine de Heij	Kunstenaar
Natalie Wassink	Senioren Welzijn

Verdiepingsessie over cultuurparticipatie van kinderen en jongeren

André de Vries	Welzijn E25
Anton Wesselius	Kunst na Arbeid
Cindy van der Zee	Combinatiefunctionaris Music4Fun/E25
Fenna van Hooijdonk	Combinatiefunctionaris Jeugdtheaterhuis
GertJan v.d. Velden	Historische Vereniging Maassluis
Han Remmerswaal	Muziek@Maassluis
Huib Blokland	Maassluise Sport Raad
José Boersma	Kunst- en Cultuur Academie
Kees Blok	Lentiz Kastanjedal
Leo van der Aa	Popoverleg Maassluis
Wilma Sprong	CJG

Jongeren

Tijdens het Cultuurvisiecafé en tijdens een aparte sessie op 8 januari 2015 heeft in InBlik een gesprek plaats gevonden met Maassluisse jongeren over de Cultuurvisie. Deelnemers waren:

Bob Weinmann

Collin Draaijer

Collin Eerhart

Esmee van Schenkhof

Fabian van der Snoek

Krista van Schenkhof

Manuela Vermeulen

Marja van der Kaden

Merthema Hart

Morchid Belaachir

Nico van der Eijk

Saira Samsodien Welzijn E25 (stagiaire)

Sam Plomp

Sharon Sterke

Sophie Pleijsier

Quint Stuifzand

Op 20 januari 2015 is in InBlik een thema-avond voor gemeenteraadsleden gehouden over de Cultuurvisie.

Daarnaast hebben we nog enkele tientallen mensen gesproken tijdens het Weekend van de Cultuur op 13 september 2014.

Dit traject is namens DSP-groep uitgevoerd door Rento Zoutman en Justin de Kleuver, met ondersteuning van Marieke de Groot en Dide van Berkel.

In de begeleidingscommissie, onder voorzitterschap van de wethouder voor Cultuur, was de Culturele Raad Maassluis vertegenwoordigd door Marcel van Raaij, Gert Rikhof en Jan Buijsse. Namens de gemeente Maassluis is het traject aangestuurd en ondersteund door Ruud Mank.

Een bijzonder woord van dank aan alle personen die hier niet zijn genoemd maar wel hebben bijgedragen aan de realisatie van deze Cultuurvisie.

Bijlage 2 Begrippen

Cultuurmakelaar 46

Combinatiefunctionaris 48

Community art 49

Cultuurmakelaar

Om tot meer samenwerking te komen, een grotere zichtbaarheid van activiteiten en om de externe financiering te vergroten denken wij aan de inzet van een cultuurmakelaar (0,5 fte, 18 uur per week, voor de periode 2016 – 2020, geraamd budget € 30.000,00 op jaarbasis). De cultuurmakelaar is de functionaris die relaties legt tussen professionele organisaties en andere instellingen en buurtinitiatieven. Vaak makelt de cultuurmakelaar tussen professionele culturele instellingen en nieuw publiek en nieuwe initiatieven. Een goede makelaar spreekt al hun ‘talen’ en voelt zich senang in deze spilfunctie. De makelaarsfunctie brengt veel samen, juist omdat het ‘koppelen’ besloten ligt in de opdracht. Echter, bij makelen komt het vooral aan op de kunst om de verschillende talen te spreken.

Verder vergt de functie dat hij/zij goed kan omgaan met verschillende belangen en onafhankelijk blijft²¹.

De cultuurmakelaar in Maassluis krijgt als prioritaire taken ervoor te zorgen dat de eilandjescultuur(1a) wordt doorbroken, er meer en bereikbare cultuurprojecten komen met (zorg-)instellingen en wijkbewoners (2a), dat de zichtbaarheid van de amateurkunst wordt vergroot (2b) en dat er projecten komen voor en met jongeren (3b). De cultuurmakelaar kan ook een grote rol spelen bij community art projecten (1b) en het bij elkaar brengen van vraag en aanbod in het naschoolse cultuuraanbod (3a). Het uitvoeringsprogramma geeft de opgaven, die moeten worden omgezet in heldere opdrachten en een duidelijke doorlooptijd. Op basis hiervan kan de gemeente ook een profiel opstellen van de cultuurmakelaar. Deze maakt bij de start een meerjarig programma, met prestatie- en procesafspraken. De makelaar wordt niet ingezet om uit te voeren, maar om te initiëren en te organiseren in netwerken en om ervoor te zorgen dat met succes externe fondsen worden aangesproken. Zo wordt de multiplier concreet gemaakt. Voor de uitvoering van culturele activiteiten heeft Maassluis al de beschikking over combinatiefunctionarissen. Het streven is deze zo effectief mogelijk in te zetten in combinatie met de cultuurmakelaar en de partners bij elk programmadoel.

Hoewel de exacte taakomschrijving voor de Maassluisse cultuurmakelaar nog nader moet worden uitgeschreven, geven we hieronder in willekeurige volgorde nog enkele voorbeelden van taken van cultuurmakelaars in het land.

Dat wil niet zeggen dat al die taken ook moeten worden uitgevoerd maar geeft wel inzicht in de mogelijkheden die andere steden voor hun cultuurmakelaar zien.

Een selectie van taken van cultuurmakelaars in het land.

- Amateurverenigingen in contact brengen met andere (culturele) instellingen en maatschappelijke organisaties e.a. om te bekijken wat ze voor elkaar kunnen betekenen
- Verbinding teweeg brengen tussen kunstenaars en eigenaren van leegstaande panden
- Meehelpen knelpunten te analyseren en te helpen oplossen
- Meedenken aan oplossingen van vragen om een nieuw initiatief mogelijk te maken
- Eerste zetje geven om initiatiefnemers van nieuwe initiatieven door eerste fase te helpen
- Meehelpen ‘eilandjes’ met elkaar te verbinden
- Meedenken aan en participeren in boeiende nieuwe initiatieven in b.v. Theater Koningshof
- Met instellingen kennis uitwisselen en financiële mogelijkheden helpen zoeken

- Gemeente bemoeit zich niet inhoudelijk met plannen maar kan wel desgevraagd ondersteunend de cultuurmakelaar inzetten
- Kan ook opstarter zijn die b.v. vervoer regelt waardoor mensen met beperking of in isolement zitten toch naar een culturele activiteit kunnen
- Aanjager/Stimulator wijkactiviteiten en hulp bij sponsorwerving
- Stimuleert samenwerking en gezamenlijke culturele programmering
- Overbrugger naar inwoners die niet tot nauwelijks culturele momenten kennen
- Cultureel verbinder
- Vraagbaak voor iedereen met vragen, wensen en initiatieven op cultureel gebied (soort Cultuurloket)
- Adviseert ondernemers en initiatiefnemers die een bepaald evenement een culturele invulling willen geven
- Initiërende rol in nieuwe culturele evenementen, samenwerkingsverbanden
- Rol in bereiken/enthousiasmeren allochtone bevolking bij cultuuruitingen
- Rol in gezamenlijke programmering en bij elkaar brengen van organisaties
- Mede-initiator gezamenlijke activiteiten amateurveld en Theater Koningshof
- Rol in het bij elkaar brengen van de partijen die in het kader van citymarketing een herkenbaar gezicht moeten gaan vormen
- Spil in het web of mede mogelijk maken van community-art projecten
- Mogelijk maken van kunst en cultuur in de wijk
- Inspirator/mede mogelijk maken van naschoolse activiteiten
- Ondersteuning aan jongereninitiatieven (organisatorisch, vinden sponsors etc.)
- Cultureel koppelaar tussen vraag en aanbod
- Onderzoeker naar hoe de cultuurparticipatie onder jongeren bij verenigingen is en hoe deze vergroot kan worden.

Tot slot. De cultuurmakelaar hoeft niet alles meteen op te pakken. Er vanuit gaande dat er een contract voor vier jaar kan worden afgesloten, kan aan de hand van een prioriteitstelling per jaar worden aangegeven waar de inspanningen van de cultuurmakelaar op gericht dienen te zijn.

Combinatiefuncties cultuur

De Combinatiefunctionaris, de combinatiefuncties cultuur of cultuurcoaches, is vanaf 2008 actief. In dat jaar startten VWS en OCW, VNG, NOC*NSF, Verenigde Bijzondere Scholen (VBS) en de Cultuurformatie de 'Impuls brede scholen, sport en cultuur'.

De Impuls maakte het mogelijk dat enkele duizenden combinatiefunctionarissen aan de slag gingen in en rond de brede scholen. Een combinatiefunctie is een functie waarbij een werknemer in dienst is bij één werkgever, maar werkzaam is voor twee werkvelden/sectoren: cultuur en/of sport en onderwijs.

In het culturele veld heet de combinatiefunctionaris, cultuurcoach en inmiddels zijn naar schatting enkele honderden van hen met één been in de brede school en met één been in het culturele veld actief.

Het succes van de activiteiten valt of staat met enthousiasmering en samenwerking.

In Maassluis zijn drie combinatiefunctionarissen (1,2 fte) actief op het terrein van de cultuur. Deze werken voor de Bibliotheek, Jeugdtheaterhuis en Welzijn E25/Music4Fun en bereiken verschillende scholen in Maassluis.

Het spreekt voor zich dat er, met name bij het bereiken van de jeugd, een nauwe samenwerking wordt nagestreefd tussen de Cultuurmakelaar en de combinatiefunctionarissen.

Community art

Wat is Community Art? Letterlijk vertaald betekent Community Art gemeenschapskunst. In principe vallen hieronder alle vormen van kunstbeoefening die vanuit de gemeenschap ontstaan en door die gemeenschap zelf worden uitgevoerd, met de bedoeling om publiekelijk en met artistieke kwaliteit uiting te geven aan wat er in die gemeenschap leeft. Community art leert hoe kunst en cultuur als middel ingezet kan worden om bij te dragen aan leefbaarheid-vraagstukken zoals scheiding tussen groepen, eenzaamheid, participatie en sociale activering van bewoners. Community art dient dus een maatschappelijk belang.

Bij gemeenschapskunst staat dus niet de kunstenaar of ontwerper centraal, maar het groepsproces en het gemeenschappelijke resultaat. Dat kan een kunstwerk zijn of een toneelvoorstelling of een fotoboek. Er wordt altijd gestreefd naar een zo hoog mogelijk artistieke kwaliteit. Het belangrijkste is echter het proces van samenwerken aan een gemeenschappelijk doel met een duurzaam eindresultaat waar iedereen trots op kan zijn. De samenwerking bevordert integratie tussen de deelnemers onderling en betrokkenheid bij de eigen leefomgeving. Het resultaat staat symbool voor de kracht van samenwerking in de wijk. Daar gaat het om bij gemeenschapskunst en dat maakt community art een goed instrument in het verbeteren van de leefbaarheid in buurten.

Samen ben je tot veel meer in staat dan alleen.

“Onder de vlag van community art vaart een brede stroom projecten die in vorm, inhoud en doelstelling sterk van elkaar verschillen. Maar ze hebben één ding met elkaar gemeen: ze slaan een brug tussen kunst en samenleving.

Wie community art een warm hart toedraagt, ziet het als een innoverende vorm van kunst die door de schotten in de samenleving breekt. Hier lijkt het denken in hokjes als ‘amateurkunst’, ‘cultuureducatie’ of ‘professionele kunst’ verleden tijd. Ook samenwerking tussen de kunstwereld en instellingen op het gebied van zorg, welzijn of stadsontwikkeling is vanzelfsprekend.

Kunst met een grote ‘K’ mengt zich met de cultuur van de straat en het proces dat de groep deelnemers doormaakt, is net zo waardevol als het eindproduct.²²”

Vaak zijn gemeenten de opdrachtgever tot community art projecten. In grotere gemeenten zoals Groningen bestaat er een subsidiemogelijkheid voor community art projecten. Deze, door lokale initiatiefnemers bedachte projecten, worden getoetst door een vakcommissie.

Op Internet zijn diverse voorbeelden van community art projecten te vinden.

Kijk bijvoorbeeld op Community Art (Art is not what you see, but what you make others see):

<http://eduweb.hhs.nl/~10074317/voorbeelden.html>

²² Uit een artikel van de Boekmanstichting.

Alles stroomt, niets blijft hetzelfde

Postbus 55
3140 AB Maassluis

Koningshoek 93.050
3144 BA Maassluis